

ESGLÉSIA DE MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

**NUMERO EXTRAORDINARI, DEDICAT A LA
1a. VISITA PASTORAL DEL BISBE ANTONI.**

Núm. 8 — EXTRAORDINARI — 1981

INDEX

PRESENTACIO	pàg. 275
ES CASTELL	pàg. 277
I.— Activitats del Bisbe durant la Visita	
II.— Carta amb motiu de la Visita Pastoral a la parròquia de Es Castell	
SANT LLUIS	pàg. 281
I.— Activitats del Bisbe durant la Visita.	
II.— Després de la Visita Pastoral.	
MAO	pàg. 286
I.— Activitats del Bisbe durant la Visita	
II.— Carta: als feels de Maó, després de la meva primera Visita Pastoral.	
SANT CLIMENT	pàg. 303
I.— Activitats del Bisbe durant la Visita	
II.— Carta a la parròquia de Sant Climent, després de la primera Visita Pastoral.	
ALAIOR	pàg. 305
I.— Activitats del Bisbe durant la Visita	
II.— Carta després de la Visita Pastoral	
FERRERIES	pàg. 312
I.— Activitats del Bisbe durant la Visita	
II.— Carta després de la Visita Pastoral	
MERCADAL	pàg. 321
I.— Activitats del Bisbe durant la Visita	
II.— Carta a la parròquia d'es Mercadal després de la Visita Pastoral.	
MIGJORN GRAN	pàg. 325
I.— Activitats del Bisbe durant la Visita	
II.— Carta a la parròquia de Sant Cristòfol d'Es Migjorn Gran, després de la Visita Pastoral.	
FORNELLS	pàg. 329
I.— Activitats del Bisbe durant la Visita	
II.— Carta a la parròquia de Sant Antoni de Fornells, després de la Visita Pastoral.	
CIUTADELLA	pàg. 332
I.— Activitats del Bisbe durant la Visita.	
II.— Carta als feels de Ciutadella després de la Visita Pastoral	

PRESENTACIÓ

Estimats germans de Menorca,

Aquest nombre extraordinari del nostre Butlletí, "Església de Menorca", conté els escrits, en forma de carta, que vaig dirigir als meus feals de cada una de les poblacions illenques, i també un resum de les activitats que vaig dur a terme en elles, amb ocasió de la meva primera Visita Pastoral que acab de practicar a la diòcesi.

Ha estat, com he escrit en una d'aquestes cartes, una Visita Pastoral "allargassada i discreta". Allargassada, perquè la vaig començar ara fa prop de dos anys, (exactament era el dia 13 de novembre de 1979) a n'Es Castell i puc dir que l'he acabada pràcticament avui, dia 8 d'Agost del 1981, en l'Eucaristia que he celebrada a la urbanització "Los Delfines", a Ciutadella. Com podeu veure, molt de temps per lo que és la nostra diòcesi. Però que es justifica per ser la primera Visita, que he volgut fer expressament així, i també per poder atendre al mateix temps altres feines del bisbat i de fora.

Quan dic que ha estat discreta, ho faig en el sentit anterior de discontinuïtat i també en l'altre de ser una visita callada, sense grans manifestacions externes i amb una intenció particular meva ben determinada: atracar-me a vosaltres per a conèixer-nos més intensament, i per comprendre'ns i estimar-nos millor, tal com vaig explicar en la Carta del 31 d'octubre del 1979, anunciant la Visita Pastoral i que ja vaig titular "Coneguem-nos, compreguem-nos."

És per açò que la publicació d'aquest butlletí extraordinari té dues parts per a cada població visitada, tal com dic al començament d'aquest escrit. M'interessava no solament visitar-vos per després poder dir-vos per escrit les meves impressions i sentiments i donar-vos els meus consells i les observacions pertinents, segons el meu veure, sinó, i més que res, anar de cara a unes activitats i a uns contactes pràctics, per mitjà dels quals jo, el bisbe, entràs en relació i conegués personalment i de

tu a tu a molts de feels, i també molts i molts de vosaltres poguéssiu rallar particularment i en el lloc del vostre treball pastoral amb el vostre bisbe.

Me pens que hem aconseguit prou tot açò. Uns més que d'altres, però la bona voluntat hi ha estat ben manifesta.

Som conscient que açò ha pogut fer que, en qualque població o parròquia no s'hagi aprofundit com era necessari en qüestions i objectius ben importants. I que també hagi faltat una visió de conjunt de tota la pastoral de la diòcesi, succeint, potser, allò tan clàssic de que els arbres no m'han deixat veure el bosc.

Admetent aquestes crítiques que jo mateix em faig i que també qualcú de vosaltres m'ha fet arribar, pens superar-les en el decurs de la revisió dels anys 80 que, com a continuació i fruit de la Visita Pastoral, hem encetat, i també amb el propòsit de practicar la meua 2a. Visita Pastoral amb unes intencions i objectius ben determinats, de cara a aquests dos punts que he citat, i segons les necessitats del temps en què la realitzaré.

La publicació, ara, en un sol nombre del Butlletí de tot el que he escrit i fet durant la Visita Pastoral, no té cap més pretensió que la de tenir tots aquests materials recollits i junts, i més a l'abast de tots. També per què tots vos en temeu del que he dit a totes i a cada una de les parròquies o grups de parròquies, i no solament el que correspon a la vostra i que ja coneixeu de fa estona. Per açò, he volgut escriure un final on he sintetitzat les idees principals de les cartes, com una pauta i una visió de les línies pastorals que hi ha insinuades i que hem d'enriquir i potenciar entre tots en la nostra urgent i necessària reflexió que tenim ja començada.

I me pens que res més. He de dir una darrera paraula per agrair a tots l'acolliment i el bon tracte que heu tingut amb mi. Que el Senyor vos ho pagui. I que la Mare de Déu del Toro, baix la protecció de la qual vaig començar la Visita Pastoral, vetli per tots nosaltres des del seu Santuari.

Ciudadella, 8 d'agost del 1981

Antoni Guix

ES CASTELL

I.— ACTIVITATS DEL BISBE DURANT LA VISITA

Novembre de 1979

Dia 13

Arribada a la parròquia a la 1,30 del migdia. Dinar i primera xerrada amb el Sr. Rector.

De 3 a 5 capvespre: assistència a dues classes de religió al Col·legi Nacional.

De 5 a 7: visita al despatx parroquial i al temple.

A les 7: celebració de l'Eucaristia, saludant els assistents.

A les 8: Diàleg amb el Sr. Rector.

A les 9,30: Reunió amb els catequistes.

Dia 14

A les 11: Visita a familiars de sacerdots i religiosos, fins a l'hora de dinar.

De 4 a 5: assistència a una classe de religió al Col·legi Nacional.

De 5 a 7: Visita a familiars d'un missioner, Pare Blanc.

A les 7: Celebració de l'eucaristia, a la parròquia, amb homilia. En acabar, rep visites a la rectoria fins a les 8,30.

Dia 15

A les 10: Visita a Trebaluger i Cala Sant Esteve. Després visites als malalts fins a l'hora de dinar.

De 4 a 5: Assistència a una classe de religió al Col·legi Nacional.

A les 7: Celebració de l'eucaristia, amb homilia. Després, reunió amb els caps dels escoltes de la parròquia. Visita a la Junta de l'Associació de Vesins. Sopar a casa del seminarista.

Dia 16

Al matí, xerrada amb el Sr. Rector sobre la parròquia. Dinar a casa d'un sacerdot, fill de Villacarlos.

De 4 a 5: Assistència a una classe de religió al Col·legi Nacional.

Dia 17

Dinar a casa d'un dirigent de Càritas. Després de dinar, visita al Fort de Sant Felip, al cementeri i a diversos malalts i familiars.

A les 7: celebració de l'Eucaristia, amb homilia.

A les 8,30: trobada general amb els feligresos fins a les 10,30.

Dia 18

A les 10: Visita a les catequesis, els 7 grups.

A les 11: missa major, amb homilia. Després, salutació d'acomiadament als assistents, a la porta de l'església. Finalment, visita a dos malalts.

II. CARTA

amb motiu de la Visita Pastoral a la parròquia de Es Castell

Estimats feels catòlics de Es Castell,

Diumenge passat, dia 18 de novembre, amb la solemne celebració de l'Eucaristia, vaig donar per acabada la meva Visita Pastoral a la vostra parròquia. Durant sis dies vaig viure al vostre poble, resseguint-ne els seus carrers i places -aquesta Esplanada tan polida que teniu!-, visitant els vostres malalts, trobant-me amb els vostres al.lots i al.lotes a l'escola, a la catequesi, i rallant amb molts de vosaltres, o en visita particular o, fins i tot, en mig del carrer. Vaig poder conèixer-vos i saludar-vos a molts.

Ja sabeu que aquesta és la primera Visita Pastoral que faig des de que som bisbe de Menorca i la vostra parròquia ha estat la primera que visit, potser perquè és la que tenc més enfora de la meva residència habitual a Ciutadella.

En escriure-vos aquesta carta per indicar-vos qualche cosa sobre la Visita Pastoral, vos he de manifestar, en primer lloc, la meva alegria i satisfacció i, al mateix temps, el meu agraïment per totes les mostres d'afecte i de deferència que heu tengut amb mi, el vostre bisbe. Aquest

contacte i relació afectuosa del bisbe amb els seus diocesans ha de servir per lligar-nos més estretament en l'amor i estima que ens devem els uns als altres i que ha d'ésser sempre el nord i guia de tota la nostra vida cristiana. Un amor que ens ha de comprometre i l'hem de fer ben viu, si volem formar una comunitat amb ganes de fer feina i camí.

Perquè trob que a Es Castell sí que n'hi ha de feina i de camí a fer. Al vostre poble s'hi donen unes circumstàncies que els cristians que les viviu les hauríeu de tenir en compte i de considerar-les adequadament per a bé de tots. Em referesc primerament a la influència que exerceix sobre vosaltres la proximitat amb Maó. També, el fet d'un nucli important de la vostra població que viu més tost d'esquena a l'Església, si no és que professa una altra religió. I, finalment, diria també aquesta indiferència o negativitat per a totes les coses de la parròquia que s'observa entre molts de vesins.

Cit aquests fets, estimats germans, que ja sé que també es donen en altres poblacions de l'illa, perquè me pens que són unes característiques que vos defineixen més concretament a vosaltres.

Voldria, idò, que la meva Visita Pastoral i aquesta carta que vos escric, serviguessin per encoratjar-vos a tots en aquesta feina i aquest camí que hem d'anar fent tots junts.

I, en primer lloc, a la parròquia. És al voltant del vostre Sr. Rector que vos heu de posar tots per fer aquesta feina i aquest camí. És formant una comunitat compacta i a la una que pot donar fruit el treball a realitzar. Heu de potenciar la parròquia amb el vostre compromís i la vostra participació en totes aquelles activitats que s'han de dur a terme. En una paraula, vos diria que heu d'anar construint el poble de Déu que entre tots formam, amb la corresponsabilitat que pertoca a cada un de nosaltres.

He de parlar també de la joventut, dels vostres al.lots i al.lotes. Tots sabem que les nostres famílies estan passant una crisi, sobretot de relacions entre pares i fills. No n'he d'escatir ara i aquí les causes que, per altra part, ens són ben conegudes. Vos he d'insistir, emperò, en aquest aspecte. Durant la Visita Pastoral vaig poder veure i parlar amb el grup d'escoltisme que funciona a la vostra parròquia. Són un ranxo de joves, però podrien ser molts més. No hi falta, potser, una preocupació dels pares perquè, sigui amb l'escoltisme o bé amb un altre moviment juvenil, els vostres fills vagin inserint-se i actuant en l'Església.

El mateix he de dir sobre la catequesi. L'educació de la vostra fe, que està fent la parròquia, passa principalment per les catequesis. Les vaig visitar totes i tenc de donar gràcies i animar a tots els qui hi participen i encoratjar-los a que, baix les ordres del Sr. Rector, el principal ca-

tequista de la vostra parròquia, continuïn aquesta feina i cerquin d'altres que els puguin ajudar a fer-la. No insistirem mai prou en aquesta tasca que és una de les principals que ha de fer i ha fet sempre la nostra Església.

Veig que aquesta carta es va allargant i encara hi ha moltes altres coses a dir. Només les insinuaré ara, esperant que altres vegades en puguem parlar, en les meves vingudes a la vostra parròquia.

Perquè hi ha tota una evangelització a fer, de cara a tants que estan apartats de l'Església i als quals no arriba la paraula de Déu. I aquesta és la principal missió de l'Església envers aquells que estan enfora d'ella. Hi ha d'haver, contínua, una sembra de la bona llavor. Els cristians, amb el nostre bon exemple, hem d'ésser evangelitzadors, missioners de la Bona Nova de Jesús.

Perquè no podem deixar tampoc l'oració. Vaig estar molt content de veure una petita però constant assistència de molts de vosaltres a l'eucaristia de cada dia. N'hi hauria d'haver més a les dels diumenges i dies de festa, perquè és quan ens hem de trobar per celebrar la nostra festa del Senyor i, junts, formant comunitat compacta, alegrar-nos de la nostra fe. Aprofitau també els temps forts de la nostra litúrgia, com són l'advent, la quaresma, les festes de Nadal i Pasqua, per fer més intensa la vostra manifestació de fe, aprofitant les celebracions comunitàries de la penitència per demanar perdó al Senyor i adquirir forces per continuar, sense defallir, en la vostra vida cristiana.

Vull acabar aquesta carta dient-vos que tot el que hi he escrit és per al vostre bé i la vostra santificació. No em mou altra cosa que aquesta ni ho he escrit per cap altra intenció.

La meva benedicció i acció de gràcies a tots vosaltres. Principalment al Sr. Rector a qui de tot cor agraeix el seu treball i el seu esforç per les dificultats que comporta i per la il·lusion amb què el fa. També als vostres malalts i persones grans que vaig visitar i a qui desig un bon estar i una bona vellesa. Als vostres fillets i filletes i a tots vosaltres, germans de Es Castell, juntament amb tots els vesins.

La pau sigui amb vosaltres. Sabeu que estic sempre al vostre servei i que vos aprecii de tot cor.

Idò que vos beneesqui Déu Pare, Fill i Esperit Sant. Amén.

Ciutadella, 25 de novembre del 1979

Vostre,

† Antoni, bisbe

SANT LLUÍS

I. ACTIVITATS DEL BISBE DURANT LA VISITA

Novembre 1979

Dia 26

Arribada a les 10,30 del matí. Revisió dels llibres del despatx parroquial. Diàleg amb el Sr. Rector i el diaca de la parròquia.

De 3,30 a 5,15: Visita a malalts.

5,30: Reunió amb mares catequistes.

8,45: Reunió amb els catequistes dels post-confirmats i confirmats, fins a les 11,45.

Dia 27

Celebració de l'Eucaristia a les 8 del matí. Revisió del temple parroquial, acabada la missa.

A les 11,30: Visita a diversos Llocs. A Sta. Mercedes, visita de l'Oratori privat que ja no serveix. Dinar a Binirramet.

A les 4: Visita a Torret i els malats que hi ha. De tornada, visita a més famílies i malalts, al poble.

De 7,45 a 11,30: Catequesi d'adults i altres catequistes que es preparen.

Dia 28

Celebració de l'eucaristia, a les 8.

A les 4 del capvespre: Visita a malalts. Visita d'una Guarderia infantil.

A les 6: Visita a la Llar dels jubilats.

A les 7: Recepció de visites.

A les 8: Visita a l'Ajuntament. Després, diàleg amb el Sr. Rector.

Dia 29

Celebració de l'eucaristia, a les 8 del matí.

De 9,45 a 12: Visita a les Escoles Nacionals. Després, visita de la zona esportiva, l'aigua potable, una fàbrica de vins, i l'ermita d'Alcaufar.

A les 4 del capvespre: Visita a les escoles nacionals, fins a les 5. Salutació al Director i professors.

A les 5,30: Visita als grups de catequesi de 1a. comunió.

A les 7: Reunió amb l'Apostolat de l'oració.

A les 8: Reunió amb els pagesos que viuen en llocs.

A les 9: Audiència a unes al.lotes que fan catequesi i amb el comptable de la parròquia.

Dia 30

Celebració de l'eucaristia, a les 8 del matí. Preparació de l'homilia del diumenge. Visita a uns malalts i també al cementeri.

Al capvespre, visita a l'empresa "Constructo". I a més malalts fins a les 6. Visita a la biblioteca de l'ajuntament.

A les 6,30: Reunió de catequesi de confirmació.

A les 8: Reunió amb Càritas parroquial.

Desembre 1979

Dia 1

A les 10,30: Visita a més famílies i malalts.
A les 11,15: A Biniparraitx amb els al.lots i al.lotes de la catequesi. Dinar amb ells.

A les 5,30: A la catequesi dels de 10 a 12 anys. A continuació, visita als joves, escoltisme i un altre grup.

A les 7: Missa vespertina amb homilia. A les 9. Reunió amb la permanent del Consell parroquial fins a les 11.30.

Dia 2

A les 9,30: Visita a la catequesi de fillets de 6-7 i 8-9 anys.

A les 11: Missa major, amb homilia.

A les 12: Reunió amb els pares dels al.lots de catequesi.

A les 3: Acomiadament, després d'haver dinat.

II. DESPRÉS DE LA VISITA PASTORAL

Ciutadella, 4 de desembre del 1979

Estimats germans de la parròquia de Sant Lluís

SANT LLUÍS

Tots sabeu que, con un santlluiser més, vaig voler passar tota una setmana amb vosaltres, amb motiu de la Visita Pastoral que vaig venir a fer-vos des del dia 26 de novembre fins el 2 de desembre. No diria la veritat si no vos manifestàs que foren uns dies en què vaig disfrutar molt. Vaig xalar de debò, emprant la paraula que deis vosaltres. Certament el vostre Sr. Rector ho tenia tot tan ben preparat i programat que em féu fer molta de feina. I amb gust ens vàrem cansar ell i jo. Si vos el mereixíeu aquest nostre treball, per la bona acollida, per la simpatia i la il·lusió amb què em vàreu rebre i tractar vos en fèreu més mereixedors.

Ara, passats ja uns dies de la Visita, vos escric aquestes retxes en el silenci del meu despatx, per tal de dir-vos i deixar escrits els meus sentiments, els meus consells, les meves insinuacions i les meves correccions fraternes. Que de tot hi haurà en aquesta carta.

1.— I vull començar, en aquest primer punt, per dir-vos que estic molt content d'aquesta Visita. Me pens que hi he aconseguit el què m'hi havia proposat i que vaig expressar en la meva Carta Pastoral, anuncia-dora d'aquesta Visita: Ens hem conegut més i ens hem comprès més. I podem dir, també que ara ens estimam més. Si rellegiu el que vaig escriure sobre açò en el Full dominical i repassau amb la memòria tot el que fèrem durant aquesta setmana de Visita Pastoral, vos en temereu de veres que vosaltres ara coneixeu i estimau més el vostre bisbe i ell a vosaltres. Peraçò estic content, per açò podem dir tots que hem tret un bon fruit d'aquesta Visita.

2.— Que perduri i progressi aquesta animació i vida que he trobat a la parròquia de Sant Lluís. És el segon punt que vull fer ressaltar. Perquè vos he vist coratjosos, animats, amb ganes de fer feina i de la bona. Potser sense fer massa renou i sense que se'n temin en altres llocs de s'illa. Però, sí; a Sant Lluís, la parròquia continua manifestant, amb les seves actuacions i els seus actes, la vitalitat que dóna la força de l'Esperit. Endavant i fora, idò!

3.— Feis comunitat! Me pens que aquestes paraules —feis comunitat— haurien d'ésser l'eslogan de la vostra comunitat cristiana. Sense comunitat no hi ha verdadera vida cristiana. Meditau, per açò, aquestes paraules del Concili: "A Déu li va semblar bé de santificar i salvar els ho-

mes no d'un a un sense cap lligam entre ells, sinó constituint un poble que el reconegués en veritat i el servís en santedat" (L.G., 9). Constituïu, idò, una comunitat compacta, on cadascú faci la feina corresponent, per així formar amb tots els altres cristians, un poble unit, salvat i santificat per Jesucrist.

4.— Quin bé de Déu d'al.lots i d'al.lotes!. Pares, preocupau-vos-ne! Durant aquests dies he assistit a totes les catequesis i a les reunions preparatòries dels catequistes. He visitat el Grup Escolar tan polit que teniu el poble i també la Guarderia infantil que duen avant un grup de mares. Me pens que em vaig fer molt amic dels vostres al.lots. Fins i tot el dissabte, amb un grup d'ells, vàrem anar a jugar i a menjar-nos una paella d'arròs! Jo ara, vos dic: Pares, preocupau-vos d'ells! No solament per alimentar-los i vestir-los i donar-los un ofici o una carrera, sinó també per a cuidar l'obligació que teniu de la seva vida cristiana, per tal que cresquin en bondat i en bones obres. El vostre exemple de cristians que practiquen i compleixen serà, ha de ser, una de les principals mostres del vostre amor i del vostre interès paternal envers ells. Faceu-ho!

5.— Catequistes i el grup de mares catequistes.— En aquest punt, vull ser breu i concís. Me pens que una paraula ho resumeix tot: gràcies! Sí; gràcies, a vosaltres, catequistes i mares catequistes, per la vostra dedicació, pel temps que robau a d'altres coses i el sacrificau per educar cristianament als al.lots. Que el vostre exemple el segueixin molts d'altres. Perseverau en aquesta feina. El vostre bisbe vos anima, per tal que ajudeu al Sr. Rector en una de les missions més sagrades i urgents que tenim.

6.— Progrés material i espiritual.— Generalment avui, no van en consonància. I a Sant Lluís, trob que tampoc. Ha pujat, certament, el nivell de vida. Però, Ha augmentat el nivell espiritual? És un interrogant que entre tots hem de contestar i resoldre. En la reunió que vaig tenir el darrer dia de la Visita amb els pares, al local de la OAR, en parlàvem dels canvis, de la crisi, de les dificultats que a tots ens reporta aquest món nou i modern. L'exhortació es fa precisa per a tots i vos la faig de tot cor.

7.— Hi ha coses que no van bé en moralitat. De cara als apartats, convé una evangelització. Tots estareu conforme amb mi a que a Sant Lluís, la vostra comunitat cristiana encara té molta feina per fer. L'anunci de Jesucrist a tantes persones que viuen apartades d'Ell és urgent sempre i en tot lloc. La vostra caritat i el vostre enginy trobarà maneres, respectant sempre la llibertat de tothom, d'anar atracant Jesús als altres, per tal que el coneguin i l'estimin. Aquest és un bon programa per tenir en compte en el Consell de pastoral de la parròquia.

8.— Vocacions sacerdotals i religioses. Ho vaig preguntar en una de les meves xerrades: De Sant Lluís, no en poden sortir sacerdots, missioners i monges, com ja n'han sortit i encara en viuen? La vostra catequesi és un lloc apte per a fer-hi florir la llavor que, estic segur, el Senyor hi plantarà. A la nostra diòcesi i en tantes altres necessitam aquestes vocacions. La nostra responsabilitat missionera ens urgeix i en reclama un esforç.

9.— Equips de matrimoni. La família. He deixat aquest punt per darrer. I no perquè no sigui important. N'és d'important, perquè és la base fonamental. Si tenim famílies cristianes de debò, tots aquests problemes que vos he anat apuntant, tenen solució molt més fàcil i segura. Convindria, idò, que formàssiu equips de matrimonis. Vos ajudariu mutuament i viurieu també més intensament la vostra vida familiar i cristiana. El vostre Sr. Rector vos ajudarà i orientarà per dur-ho a la pràctica.

I potser res més. Ja m'he allargat massa. Vull acabar amb un bon record per tots els malats que vaig anar a visitar. Feis-ho vosaltres també d'anar-los a veure de tant en tant. I un record també pels jubilats i el seu "Casino". Hi vaig disfrutar i pens tornar-los a fer una visita, així que pugui. Per escoltar aquelles gloses tan polides d'en Perico. Jo vull acabar aquesta carta tan familiar i amical que vos faig, també amb uns versos que vaig fer, al poc temps d'ésser a Menorca i que diuen:

SANT LLUÍS

Un campanar esbelt i macís,
el més polit de l'encontrada,
el trobareu, sense marrada,
al poble blanc de Sant Lluís.

Amb una benedicció ben afectuosa per a tots,

† Antoni, bisbe

MAÓ

I. – ACTIVITATS DEL BISBE DURANT LA VISITA

Mes de desembre 1979

Dia 10

A les 12 del migdia: arribada i visita a la parròquia del Carme. Xerrada amb un capellà. Revisió dels llibres sacramentals. Dinar amb els tres capellans del Carme, a la rectoria.

4 del capvespre: Visita a malalts amb el Sr. Seguí: un total de 7. S'acaba a les 6.

A les 7,30: Celebració de l'eucaristia a la parròquia del Carme, amb homilia.

A les 9: Reunió general amb seglars de la parròquia i els capellans.

Dia 11

A les 8: Missa amb homilia a la capella de les monges dels SS. Cors.

A les 10: Visita a la parròquia de La Concepció. Diàleg amb el Sr. Rector i revisió de llibres sacramentals.

A les 12: Visita al Cementeri i Ermita de la Mare de Déu de Gràcia.

Capvespre, a las 3,30 fins a les 6: a l'Institut, on saluda al Director i assisteix a quatre classes de religió, dialogant amb els alumnes.

A les 8: Rep visites.

A les 9: Fins a les 10,30, visita a la casa d'Acció Catòlica i reunió amb els homes d'Acció Catòlica.

Dia 12

A les 10,15: Visita al Col·legi Nacional Antoni Joan. Fins a les 12. Assisteix a diverses classes. Després, visita a un malalt.

A les 2: Dinar a casa d'un feligrès del Carme, amb els capellans de la parròquia.

A les 5: Dirigeix un recés als capellans de Maó a la parròquia de Sant Francesc, fins a les 6,30. Després, hi ha bereneta, obsequi del Sr. Rector.

A les 7: Visita al Col·legi Sant Josep, de les Paüles. Diàleg i després celebració de l'Eucaristia al seu Oratori.

A les 8: Visita a la catequesi d'adults, que fa el Rector de St. Lluís.

A les 9,15: Assistència a dues classes de religió de l'Institut. Després sopar amb les Paüles del Col·legi de Sant Josep.

Dia 13

De 9 a 10 i de 12,30 a 1,15: Assistència a dues classes de religió, a l'Institut.

A les 3,30: Diàleg amb un sacerdot.

De 4 a 5: Visita a classes de religió al Col·legi Nacional Antoni Joan.

A les 6: Visita a la Catequesi de la parròquia de La Concepció, que fan al Col·legi Sant Josep.

A les 7: Missa a l'Oratori de les Monges dels SS. Cors.

A les 8,30: Assistència a l'Escola de Teologia.

Dia 14

Des de les 9 del matí, assistència i xerrada amb els alumnes de l'Institut a les tres classes de religió que visita. Visita a una família, entretant.

Des de les 3,30 fins a les 8,30, assistència a tres classes de religió a l'Institut, amb diàleg amb els alumnes.

Dia 15

A les 5 del capvespre: Visita a la catequesi de la parròquia de Sant Antoni. I reunió després amb els catequistes.

A les 6,30: Reunió amb gent sobre la marxa de la parròquia de Sant Antoni.

A les 8: Celebració vespertina de la missa a la parròquia de Sta. Maria.

Dia 16

A les 10,30: Eucaristia a la parròquia de St. Antoni. Visita a l'església en construcció. Després, visita a malalts fins a les 2,15.

A les 8 del capvespre: Missa vespertina a la parròquia del Carme i acabada aquesta, visita a l'església, camarí, capelles, etc.

Dia 17

A les 10: Visita a l'Hospital Municipal: vellets, malalts. Visita a la casa de les monges i diàleg amb la superiora de l'Hospital.

A les 4,30: Missa a la capella de les monges dels SS. Cors.

A les 5: Visita a l'associació de les dames de la caritat, amb el diàleg corresponent.

A les 6: Visita a la Casa de la Infància i diàleg amb les monges paüles que la regenten, i amb els fillets i filletes.

A les 7,30: Assistència a una classe de religió a l'Institut.

A les 8,30: Visita i reunió amb les Dones d'Acció Catòlica, visitant també tota la casa.

Dia 18

A les 9 del matí: Visita canònica a les Religioses Concepcionistes, que dura fins a les 2 del migdia.

Al capvespre: acabament de la Visita canònica a les Concepcionistes amb una plàtica a l'església. Després a les 7, missa en l'església d'aquestes religioses, fent l'homilia.

A les 8: A la parròquia de Sant Francesc: diàleg amb dos capellans.

A les 9: Reunió amb un grup directiu de la parròquia de Sant Antoni, sopant després amb ells.

Dia 19

A les 9,15: Visita al Col·legi Nacional "Virgen de Gracia". Passa visita a les classes fins a les 12.

A migdia, a dinar a casa d'un capellà amb un grup, per dialogar.

Al capvespre, rep diverses visites.

Dia 20

A les 9,15: Visita al Col·legi La Salle, passant per les classes fins a les 12. Després, visita al Sr. Alcalde de la Ciutat.

Al capvespre, visita a una malalta. A les 9: Reunió amb la junta

de la parròquia de Sant Antoni. A sopar a Lluçmaçanes, a casa d'una família.

Dia 21

A les 10: Visita al Sr. Delegat del Govern per felicitar les festes i fi de la primera etapa de la Visita Pastoral.

Mes de gener del 1980

Dia 13

A les 10,30: Celebració de l'Eucaristia i administració del sagrament de la confirmació a Santa Eulàlia.

Dia 19

A les 5 del capvespre: Visita a la catequesi de la parròquia de Sta. Maria. Segueix les diverses seccions i fa una oració final amb tots a la capella del Sm. Després, reunió amb els catequistes.

A les 8: Missa amb homilia a Sta. Maria.

Dia 20

A les 10: Missa a Sta. Maria. Després, visita la catequesi que es fa a l'església de Calàbria (Sant Joan). A continuació, visita a dues famílies i a dinar a casa d'un capellà.

A les 4,30: Administració del baptisme, a Sta. Maria. Després, reunió amb la Delegació diocesana de Missions.

Dia 21

A les 8 del capvespre: Rep visites.

Dia 22

A les 9,30: Visita al Col·legi Sant Josep, seguint totes les classes. Visita també a tot el col·legi. Dinar amb les monges.

Al capvespre, continua la visita a les classes. A les 5,30, reunió amb els professors i professores del dit col·legi.

Dia 23

A les 10,30: Visita al Col·legi nacional "Verge del Carme". Segueix les classes fins a les 12. I al capvespre, també, des de les 3,30 fins a les 5. Diàleg amb la Directora del Col·legi.

A les 6,30: Rep visites.

A les 8: Visita a la catequesi de confirmació a la parròquia de Sta. Maria.

Dia 24

A les 10: Visita al Col·legi de les religioses Esclaves del Cor de Maria, al carrer de San Fernando. Passa per les classes i dina amb les monges. Després continua la visita a les classes. A les 6,15, celebra la missa a la capella del Col·legi.

A les 7,30: Visita a la catequesi de Sta. Maria.

A les 9: Visita a una família i sopar.

Dia 25

A les 10,30: Visita al Col·legi Nacional "Mateu Fontirroig", fins a les 12, segueix les classes.

Capvespre a las 3,30: Visita al Col·legi Nacional Verge del Carme, fins a las 5, seguint les classes que mancaven visitar.

A les 6,30: Visita a la catequesi de confirmació a Sta. Maria.

A les 8: Missa a Sta. Maria. A les 8,30, reunió amb el pares dels fillats de 1a. comunió de la parròquia de Sta. Maria.

Després, a les 9,30, reunió amb la Delegació diocesana de Càritas, al Col·legi de Sant Josep.

Dia 26

A les 9,30: Fins a la 1,30, és a la Residència del S.O.E., visitant-la i també els malalts que hi ha. Després, reunió amb el Secretariat de Catequesi.

Dinar amb els germans de La Salle. A les 3,30, visita a la rectoria de Sta. Maria.

A les 6,30: Missa a St. Francesc. En acabar, reunió amb les juntes de les Cofradies del Via Crucis i dels pessebristes.

Dia 27

9,30: Eucaristia a St. Francesc. Després, visita a 7 malalts als quals duu la comunió. Diàleg amb el rector de St. Francesc.

A les 12: Missa a Sta. Maria. En sortir, va a El Toro on dirigeix unes paraules als al.lots i al.lotes del Col.legi de St. Josep, de Maó, que es preparen per a la confirmació.

A les 5: Administra el baptisme a la parròquia de St. Francesc.

A les 6: Reunió amb les Maries dels Sagraris, a la rectoria de Sta. Maria.

A les 7: Visita a unes famílies.

Dia 28

A les 11: Visita a malalts fins a la 1.

A la 1: Rep visites. Va a dinar a casa d'una família.

A les 3,30: Visita a una classe del Col.legi Nacional Primo de Rivera. Després, a visitar malalts, fins a les 7,30.

A les 8: Missa a Sta. Maria. A les 8,30: Reunió amb cofradies de Setmana Santa a la rectoria de Sta. Maria.

A les 9,15: Reunió amb la junta de pares d'alumnes del Col.legi Sant Josep. Sopar i audiència a una directora de Col.legi.

Dia 29

A les 10,45: Visita a les escoles rurals de Favàritx i El Milà. Visita també dos llocs, i S'Albufera. A dinar, amb els capellans de Sta. Maria.

Al capvespre: Visita al Col.legi Primo de Rivera.

A les 6,15: Rep visites.

A les 7,30: Celebra l'eucaristia a St. Francesc i després dialoga amb dos capellans.

A les 9: Reunió amb el consell parroquial de Sta. Maria, fins a les 10,15.

Dia 30

A les 10: Rep visites. A les 11: Assistència a classe de religió al Col.legi Primo de Rivera.

A les 12,15: Revisió de llibres de la parròquia de Sta. Maria.

Mes de febrer

Dia 3

A les 7,30 del capvespre: Celebra l'eucaristia dominical a St. Francesc de Maó. Després reunió amb els joves del club de Sant Francesc.

Dia 8

De 3 a 5: Visita a les classes de religió del Col·legi Primo de Rivera.

A les 7,30: Missa a Sant Francesc. Després, assistència a la jornada contra la fam. Sopar amb una família.

Dia 9

A les 10: Reunió amb capellans sobre catequesi.

A les 4 fins a les 6: Visita a la catequesi de la parròquia de St. Francesc.

A les 6,30: Missa vespertina a Sant Francesc.

A les 10 de la nit: Assistència a la pregària de la secció de l'adoració nocturna de Maó, a l'església de les Concepcionistes.

Dia 10

A les 8: Missa a l'ermita de la Mare de Déu de Gràcia.

A les 11: Celebració de l'eucaristia, a la Residència del S.O.E. Dur també la comunió als malalts. A les 2: dinar a casa d'un capellà.

Dia 18

Al capvespre: visita a malalts.

A les 7,30: Missa a Sant Francesc. Després visita a la catequesi de confirmació d'aquesta parròquia. A continuació, reunió amb els catequistes.

Dia 23

A les 11,30: Visita a malalts. A la 1: Visita a la comunitat de les religioses franciscanes on diu la missa i dina amb elles.

A les 4,30: Celebració de l'eucaristia a la parròquia de la Concepció.

A les 8: Rep visites.

Dia 24

A les 10,30: Missa a l'hospital militar i visita dels malalts.

Dia 25

Al capvespre: Veu i dialoga amb dos capellans.

Dia 26

A les 5 del capvespre: Reunió amb els capellans de Sta. Maria.

A les 7,30: Missa a Sant Francesc i xerrada amb els capellans.

A les 9: Reunió a St. Antoni, amb el capellà i seglars sobre l'acabament de l'església.

Dia 27

Al matí, rep a dos capellans i dialoga amb ells.

Dia 29

Dina a casa d'una família.

A les 7: Reunió amb la Junta de l'apostolat de l'oració.

A les 8,30: Al col·legi de Sant Josep, dona una lliçó als catequistes, sobre la "Catechesi tradendae" de Joan Pau II. Després parla amb la provincial de les Religioses paüles.

Mes de març

Dia 6

A les 12: Xerrada amb els capellans de St. Francesc, dinant amb ells.

Dia 8

Al capvespre, de 4 a 5,30: Dirigeix un recés a les monges de les comunitats de Maó.

Dia 9

A les 9: Celebra l'eucaristia a Sant Joan, Patronat Calabria.

A les 10: Visita a Lluçmaçanes: Hi diu missa i visita dos malalts i ralla amb la gent.

A les 12,30: Missa a St. Francesc i després a dinar a casa d'una catequista.

Dia 11

A les 8,30 del capvespre: dirigeix el recés mensual, a la parròquia de Sant Antoni.

Dia 16

A les 9: Missa a l'església de St. Josep. Després, visita els vellets i la nova casa pels jubilats.

A les 12,30: Celebra l'eucaristia a la parròquia de la Concepció.

Dia 24

Visita a les escoles de Maestria: al matí, segueix les classes de religió, des de les 11,15 a les 12,15 i de 1 a les 2; i al capvespre, des de les 8,30 a les 9,15.

Dia 25

Rep visites al capvespre.

Dia 26

Continua la visita a les classes de Maestria: des de les 9,45 a les 11 i al capvespre, des de les 3,30 a les 4,30 i de 8 a 9,15.

Al matí a les 11: Visita també Asinpros i la seva Granja.

Dia 27

De 9 a 11: A Maestria. A la 1: rep visites. De 6,45 a 9,15: a Maestria.

Mes d'abril

Dia 13

A les 10,30: Celebra l'eucaristia a l'església de Sta. Eulàlia. Després, té una reunió amb els al.lots i els catequistes. Visita un malalt i dinna amb el Sr. Rector i un grup de feligresos.

Mes de maig

Dia 15

Visita l'ermita de Favàritx, on concelebra l'eucaristia, presidint les festes que els pagesos fan a Sant Isidre. Després, al capvespre, visita l'oratori del Lloc de Mongofre.

Mes de juny

Dia 24 i 29

Visita a l'ermita de Sant Joan des Vergers. Benedicció de la nova Imatge i dedicació de l'altar, amb celebració de l'eucaristia.

II. CARTA

als feels catòlics de Maó, després de la meva primera Visita Pastoral

Estimats germans de Maó,

És amb molt de goig que vos faig aquesta carta. Trob que, un cop acabada la meva primera Visita Pastoral a la vostra Ciutat, he de dir-vos qualque cosa de les meves impressions i dels meus sentiments. Així com els advertiments i les línies i pautes que vos poden aprofitar per a l'enfortiment de la vostra fe i per a la unitat de la nostra Església de Menorca.

Com que, després de Maó, he continuat la meva Visita a d'altres parròquies de l'illa, aquesta carta vos arribarà una mica tard. Serà degut també a la complexitat i a la durada de la Visita a Maó i a que, a darrera hora, després d'acabada aquesta, encara he hagut de venir a parlar amb qualcú i a veure persones i coses que no vaig poder fer llavors.

La Visita ha estat llarga. En vaig fer una primera tanda els dies 10 al 21 de desembre del 1979. Després, durant el primer trimestre d'aquest any, en vaig fer uns altres 40 dies.

Era la Primera Visita Pastoral que vos feia i vaig creure que l'havia de fer sense frissar i amb la pausa necessària, per tal de fer-me càrrec de les vostres coses i conèixer també i parlar amb molta de gent. Vos he de dir que d'aquesta manera vaig poder seguir, classe per classe, tots els Col·legis de la Ciutat i també l'Institut i l'Escola de Maestria, la qual cosa em feia posar en contacte amb la joventut i l'adolescència de Maó. També vaig visitar a tants i tants de malalts a ca seva i a gent gran que no surten d'ella, per així posar-me en relació amb els qui sofreixen i els de la tercera edat. I va fer possible també aquesta meva llarga estada a Maó que pogués celebrar l'eucaristia a totes les parròquies i llocs de culte i quasi bé en totes les misses que es diuen a Maó en dies de precepte. I no és necessari dir com ho vaig aprofitar per a visitar els hospitals i la residència sanitària i reunir-me amb els capellans i les monges i amb les entitats i associacions de l'Església.

Dit açò, així en general, perquè el programa que vaig desenrotllar durant la Visita ja l'escriuré en una altra banda, vos aniré remarcant els meus punts de vista, guiant-me, com a pauta per açò en unes paraules que Sant Pau va dirigir a la comunitat cristiana d'Efes i que podeu trobar en el capítol 4, versets 12-16.

1.— "Crist ha preparat els qui formen el seu poble sant, per a una obra de servei, per edificar el cos de Crist".

Voldria remarcar-vos, en primer lloc, aquestes dues finalitats que Sant Pau anunciava als cristians d'Efes. Si Crist ha preparat els qui formam el poble de Déu, ho ha fet principalment per açò: primer, per a una obra de servei i, segonament, per edificar el cos de Crist.

La preparació que hem rebut de Crist per mitjà, sobretot, de la seva Església i dels seus ministres, no la podem negar: i sabem que ho ha fet a mans plenes. Vull dir que Ell no ha fallat. Creim en la força de la seva gràcia, en el do del seu Esperit i en l'eficàcia dels seus sacraments.

Pot ésser que hi hagi faltat, per part nostra, aquella dedicació, diria aquella submissió, que la nostra flaqueza tantes de vegades empeteix i destorba. Pot ésser. Però, puc dir-vos que, amb els meus contactes amb molts de vosaltres, que feis feina en tants i diversos camps, ni que sigui d'una manera humil i sense altres pretensions humanes, he pogut veure i constatar que vertaderament no havia caigut en va la llavor sembrada en els vostres cors.

Idò, si hi ha la preparació deguda en molts de vosaltres, que s'em-
pri per a fer una obra de servei.

a) Preparats per a una obra de servei.

Tots ho sabem que l'Església fa estona que ha emprès una altra
marxa. D'unes posicions o postures de "situació", vol passar i va pas-
sant a unes posicions de "missió". L'Església no vol ser, ni ha de ser, la
directora del món, la protagonista, sinó l'acompanyant i la servidora,
per aportar-hi la llum i la força que agermana i l'esperança alliberadora
de la salvació de Jesucrist. Som servidors, no servits. Però uns servidors
del comandament espiritual i de l'aportació crítica que és necessària fer
a la nostra societat encara massa afectada per injurícies, opressions i
violències contra els febles d'aquest món. I per açò ens ha preparat Je-
sús: un poble de Déu preparat per a una obra de servei.

L'examen, estimats germans maonesos, l'hauríem de fer cada un
de nosaltres, per veure si la nostra posició de cristians va per aquest ca-
mí. O és que encara ens volem servir de Déu i de la seva Església per a
les "nostres" coses? La nostra feina a l'Església, com a membres que
som d'ella, no és justificar la nostra manera de fer i de pensar, ni les nos-
tres tradicions ni els nostres esnobismes. El servei de la nostra feina ecle-
sial és:

b) per edificar el cos de Crist.

I com s'edifica?

El "què" d'aquesta edificació, me pens que és molt clar per a
tots. Perquè tots volem una església, un poble de Déu, tal com ens el
pinta Sant Pau, una mica més avall d'aquesta seva carta: "una Església
gloriosa, sense màcula ni arruga o res de semblant, sinó santa i immacu-
lada" (Ef. 5,27). I el nostre esforç és per anar aconseguint aquesta san-
tedat i puresa, traient les taques i les arrugues, sobretot aquelles que po-
den desfigurar o danyar greument la cara de la nostra Església.

Llavors hem de posar-nos a la feina i fer l'obra del servei per edifi-
car el cos de Crist. Així, amb aquests serveis que ara vos indic:

— **El servei de l'Eucaristia.**— És el que en deim el servei dels sagra-
ments. Sense voler entrar ara en prioritats i discussions, certament aques
servei l'hem de fer. Consisteix en tota aquesta vida cristiana que ens
prové de la recepció dels sagraments, de l'exercici de les virtuts i dels
nostres actes piadosos i d'oració per estar a disposició de la força de
l'Esperit. Principalment, és clar, de la Missa o Eucaristia "que és la font
i el cim de tota la vida cristiana" (L.G. núm. 11).

Ha d'ésser, idò, un bon punt de mira aquest de les nostres Eucaristies dominicals. L'assistència a elles dels feels cristians hi ha de ser i amb una participació activa, interna i externa. Dintre dels motlos actuals d'aquestes celebracions, hi hem d'encabir tota aquella creativitat permesa que les pugui fer més atractives i vives. Els cants adequats, el servei de l'altar, la participació dels seglars en les lectures, les monicions, etc., són mitjans externs que s'han d'emprar per a fer arribar als nostres feels a una vivència interna, esperada i satisfactòria.

Més encara; s'hi hauria de donar i viure-hi aquell to de festa i de família que sempre han de tenir les nostres Eucaristies. No és entorn de la taula de ca nostra on celebrem les nostres festes familiars, menjant i bevent en unió i bona pau? I, perquè no en l'altar, la taula de la comunitat cristiana, en celebrar cada diumenge la festa de la nostra Pasqua?

Pensem que, com l'Església fa l'Eucaristia, així l'Eucaristia construeix l'Església. Idò, no ens mourà tot açò a dur i a anar els nostres feels cristians a aquesta celebració dominical?

Podria anar reseguint tots els altres sacraments pels quals l'Església, que som tots, fa aquest servei que en dic de l'Eucaristia. Però em faria massa llarg, i ho deix, sabent i veient que convé fer una bona revisió de tot açò. Només vull acabar aquest punt demanant-vos que tingueu present aquestes paraules del Concili: "Tots els cristians, de qualsevol estat i condició, disposant d'uns mitjans de salvació tan nombrosos i excel.lents, són cridats pel Senyor a obtenir, cadascú pel seu camí particular, la perfecció de santedat pròpia del Pare". (L.G. núm. 11, final).

Serà ver a Maó aquest reviscolament sacramental de les nostres comunitats? Així ho esper.

Per acabar aquest punt, voldria fer un petit incís sobre l'ús de la llengua a la nostra litúrgia. Me pens que avui dia l'església de Maó també ha de col.laborar en el redreçament de la nostra llengua. L'ús del pla en les celebracions quotidianes ha d'ésser més freqüent; i per les misses dominicals i festives de totes les parròquies i llocs de culte s'ha d'equiparar almanco al castellà. I açò per la senzilla raó (entre altres) de que l'església parla totes les llengües. I, on ha de rallar en pla, sinó a Menorca?

—El servei de la paraula.— Aquí voldria tocar els problemes de l'evangelització, de la catequització i de la formació religiosa. Perquè són punts primordials avui a Maó.

En quant al problema de l'evangelització, us vull recordar tota una feina començada els darrers anys del meu antecessor, el bisbe Mi-

quel. Tot allò encara és vàlid i hem de partir d'allí per anar continuant la nostra tasca. Convé, idò, seguint aquelles pautes, concretitzar alguns punts.

Perquè evangelitzar no és obligar ni coaccionar ningú. Hem d'evitar tant les demagògies com els paternalismes de tota casta. Evangelitzar és oferir una Bona Nova. La Bona Nova de Jesús. I res més. I res manco.

Ara, fixau-vos en els diferents grups de persones que necessiten que els feim aquest oferiment.

a) la gent gran que viu sola; els malalts. Hi tenim un bon camp. I no sé si massa cuidat. Me pensaria que són els més pobres, els qui necessiten més la paraula de la Bona Nova.

b) la joventut. És un dels punts crítics que tenim a Maó. He vist que s'hi fa feina, en qualque grup, aquí i allà. Me pens que convindria qualque cosa de conjunt. Urgesc els meus preveres a "imaginar" i a la creativitat necessària que doni fruits positius. Com? Però s'ha de fer. És necessària una relació més viva amb el nostre Secretariat de Joves Cristians de Menorca. Algú que els cuidi i tots que hi presteu la vostra ajuda.

c) els indiferents. d) els apartats. e) els contraris. Qualcú de vosaltres ja hi fa feina. No els podem descuidar. N'hem de tornar a parlar. Finalment, vos dic aquí que Pau VI ens va deixar un document l'Evangelium nuntiandi que no podem oblidar.

Referent a la catequesi, n'hi hauria prou dient que tinguéssim en compte i duguéssim a la pràctica les normes que Joan Pau II ens dóna en la seva "Catechesi tradendae" que fa poc ens va escriure.

Però no m'acontent en dir solament açò. Perquè he visitat les catequesis de les vostres parròquies i he vist la feina que s'hi fa. Des d'aquí vull agrair ben sincerament a directors i catequistes aquesta seva dedicació, per l'esforç i el temps que suposa. Moltes gràcies.

No podem deixar la catequesi. És punt essencialíssim del nostre servei. Més ara que necessitam com mai cristians formats, comscients i responsables. En aquest punt, la meua preocupació es fa insistent i perseverant. I no solament per la normal catequesi dels adolescents, que reben per preparar-se als sagraments, sinó i sobretot per la catequesi dels joves majors i dels adults. Hem de suplir i omplir amb aquesta catequesi, si més no, aquells buits que poden haver-nos deixat les predicacions i sermons que en altre temps es feien a les nostres parròquies (novenaris, missions populars, cercles d'estudi, setmanes de predicació quaresmal, etc.).

Finalment, en aquest lloc hi ha la formació religiosa que els nostres al.lots reben o poden rebre als diferents col.legis o centres d'estudi.

Urgir els bons pares cristians que se'n preocupin i demanar a capellans, religiosos, religioses i mestres cristians que hi esmercin el temps necessari i hi prestin la seva dedicació convenient és molt notori i normal que el vostre bisbe ho faci. I, per açò, ho faig urgent també per la part que em toca en aquesta responsabilitat.

— **El servei de la caritat i de l'apostolat.** No sé si aquest títol que ara pos, encaixarà amb el que escriuré i vos diré. La idea meva és que tot el nostre servei per edificar el cos de Crist l'hem de fer en caritat i en dimensió comunitària.

Aquí, caritat té un sentit molt ample. Es refereix a aquella ajuda personal, i econòmica també, que devem prestar als germans i a les necessitats de la mateixa Església, en les seves institucions. Es refereix a aquells problemes socials i econòmics, de marginació i de pobresa, de necessitats i de manipulació que té plantejats la nostra societat i dels quals l'Església no en pot estar absent. Es refereix a tota una mentalitat de consumisme i de falta de previsió pel demà, de conculcació de virtuts socials i d'erotisme. Es refereix a la importància malsana que es dóna al diner, al poder i al plaer. Es refereix, per fi, i potser no ho dic tot, a què entenem per església pobra, per instal·lació dels cristians, per donar-nos sense reserva al servei que podem o hem de fer als germans, segons el nostre estat i condició.

La dimensió comunitària ha de presidir tot el servei eclesial. Hem de fer feina, certament, però ja no la podem fer com uns franctiradors. Avui dia la comunitat ens és imprescindible i hem d'unir esforços d'uns i d'altres, per no cremar-nos abans d'hora. Tenim les parròquies, tenim les diverses associacions i organitzacions eclesials, cada una amb el seu objectiu concret. Potser qualcuna, per no dir totes, s'han de revitalitzar i posar al dia. Potser hem de fer canvis en qualque estructura. Però tenim açò.

I aquí voldria dir-vos, estimats germans de Maó, que no vos espanteu ni faceu ois, davant de tot aquest panorama, que vos present, de feina a fer i d'organitzacions a organitzar. No. La meva intenció és dir-vos que ni tots ho hem de fet tot, tota la feina, ni tots hem de fer el mateix, la mateixa feina. Hi ha diversitat de dons. Però que un sigui el mateix Esperit. Cada un ha de fer aquella feina que li pertoqui, res de més. Ni res de manco. Però, açò sí: que les nostres actituds i el nostre dir no tirin per terra la feina que fan els altres.

2.— “Fins que ens trobarem units uns i altres, en la unitat de la fe i del coneixement del Fill de Déu.”

Tot aquest servei que hem de fer, cadascú des del seu lloc i segons la responsabilitat que li pertoqui, ens ha de conduir a trobar-nos units uns i altres. Dintre de la pluralitat de vocacions que tenim i rebem de l'Esperit, hem de cercar sempre la unitat. Que, com tantes vegades, s'ha dit, no és uniformitat.

He dit en altres ocasions que estic content de la varietat que he trobat entre vosaltres. Fins i tot entre els meus i vostres capellans. Ens convé. No som ni podem ser tots iguals. En aquesta varietat i pluralisme hi tenim la gran ocasió, la gran oportunitat de tenir gent per a tots aquests serveis que abans vos exposava.

I per aquí hem d'arribar a la unitat de la fe i al coneixement del Fill de Déu. O millor, la nostra fe i el coneixement del Fill de Déu, Jesucrist, són qui ens donen força per a fer aquests serveis. Perquè els hem de fer, units, i PER JESUCRIST. Aquest és el distintiu dels cristians: l'amor que posam en fer feina i servir els altres, hi és en nom i per Jesucrist. No podem treballar per cap més motiu.

Idò, esforcem-nos per aconseguir, en aquesta unitat de la fe, el coneixement del Fill de Déu. Conèixer i donar a conèixer Jesucrist serà sempre el mòbil del nostre apostolat i de la nostra vida. Llavors caminarem segurs cap a la

3.— Constitució de l'home perfecte, l'home que arriba a la talla de la plenitud de Crist.

És a dir, la plenitud del seu Cos místic. Som membre d'aquest Cos i l'hem de formar en home perfecte. Tots junts. Donant la talla. I la donarem si els sacerdots i els seglars, entorn del seu bisbe, en unitat de missió i amb diversitat de ministeris, formam i som l'Església, aquesta nostra Església de Menorca, amb tots els seus defectes i imperfeccions, però també amb tanta de riquesa i de virtuts que, malgrat tot, hem de fer créixer encara més.

He d'acabar ja aquesta llarga carta. Me'n dispensareu que ho hagi estat tant. L'estimació que vos tenc n'ha estat la causa. I sé que encara voldria dir-vos més cosa, que, si Déu vol, amb les meves predicacions i amb els meus contactes amb vosaltres, vos aniré dient.

Acceptau açò que he escrit. Són unes pautes per anar edificant l'Església que és a Maó. Són un encoratjament i un ànim que tenc de do-

nar-vos per tal que sapiguen que el vostre bisbe està amb vosaltres, vos aprecia i vol restar sempre unit amb tots per arribar a donar la talla de la plenitud de Crist. Hi ajudareu tots, amb el vostre servei i la vostra oració?

No pot faltar, com a final, una meva acció de gràcies a tots vosaltres. Per les vostres atencions i deferències, per les alegries i goigs que m'heu proporcionat durant la meva estada a Maó. Si qualcú se les mereix més, aquest són els malalts que vaig visitar i que m'han fet molt de bé espiritual, en veure la seva superació en mig dels dolors i sofriments. I també aquelles persones que m'han acompanyat i atès en aquests dies, tan plens i intensos que he passat entre vosaltres.

Per a tots la meva benedicció que vol ser penyora d'aquella que per a tots deman del nostre Pare del cel que tant ens estima i que ens dóna la força del seu Esperit per anar edificant la nostra Església en la plenitud de Crist. La Verge Maria, baix l'advocació per vosaltres tan estimada, de Mare de Déu de Gràcia intercedeixi per tal que així sigui.

Ciudadella, a 13 de juny de 1980, solemnitat del Sagrat Cor de Jesús.

† Antoni, bisbe

SANT CLIMENT

I.- ACTIVITATS DEL BISBE DURANT LA VISITA

Mes de març 1980

Dia 1

A les 11,30: Arriba a Sant Climent i visita la catequesi. Després dialoga amb el capellà.

A les 4: Visita un altre grup de catequesi.

A les 5,30: Celebra l'eucaristia vespertina. Després, visita la rectoria i ralla amb el Sr. Rector. A continuació, va a visitar una família i el local de l'església que fa servir l'UNICEF.

Dia 2

A les 9 del matí: Concelebració de l'eucaristia. Després de berenar, duu la comunió als malalts, visitant-los.

A les 11,30: Celebra la missa major.

Al capvespre: Visita a malalts. Després, explica una lliçó als catequistes, acabada la qual va a visitar altres famílies.

II. CARTA

a la parròquia de Sant Climent, després de la primera Visita Pastoral

Estimats germans de Sant Climent,

Fa uns quatre mesos que vaig venir a fer-vos la Visita Pastoral. Era a primers de març, durant el temps de Quaresma. Vaig estar-me dos dies amb vosaltres, visitant els vostres malalts, la catequesi dels vostres al.lots i al.lotes i també trobant-me amb tots vosaltres en les misses que vaig celebrar-vos aquell diumenge.

Ahir, diumenge, 6 de juliol, vaig tornar a venir per a administrar el sagrament de la confirmació a aquells joves que durant tot aquest curs s'havien preparat per a rebre-la.

I avui, vos faig aquestes retxes, perquè vull dirvos unes altres pa-

raules com a conclusió d'aquesta meva primera Visita Pastoral a la vostra parròquia.

I la primera paraula és que estimau molt la vostra parròquia. Aquesta estimació l'heu de fer consistir en la vostra col.laboració a les iniciatives i a les diverses necessitats pastorals que se vos vagin indicant. I no és necessari dir que també heu de col.laborar amb la vostra assistència als actes de culte, prenint part activa en els cants i les respostes.

També heu de manifestar aquest vostre amor a la parròquia amb un bon comportament cristià en tota la vostra vida. La parròquia, com a cèl.lula vital i primària de l'Església, no és solament el temple o l'assistència dominical a la missa. Abarca molt més. Ha d'ésser una comunitat que, fent cada festa la celebració del misteri pasqual de Jesús, es trobi unida i empesa a viure amb goig la fe que ens agermana en una mateixa esperança i caritat.

I aquí vé la segona paraula. Vos heu d'estimar també els uns als altres. Sense distincions. I amb aquella comprensió que fa fàcils i lleugers els moments més delicats i difícils que tots podem trobar i trobam tantes vegades en la nostra vida. Si tots som fills del nostre Pare del cel que tant ens estima, hem de comportar-nos com a bons germans per correspondre al seu amor. Perquè estimar-nos nosaltres, també es estimar-lo a Ell.

I la darrera paraula per avui és una paraula d'acció de gràcies i d'ànim per a tots vosaltres. El vostre bisbe vos agraeix totes les atencions que heu tengut amb ell. Agraeix sobretot als vostres malalts l'estona que va poder passar amb ells. I anima a tots, joves i grans, a viure cada dia amb més entusiasme i dedicació per tal de fer fruit i donar-ne, en bones obres. Que l'Esperit vos doni força per dur-ho endavant.

I res més, per avui. Amb aquesta meva carta vull demostrar-vos també el meu amor per a tots vosaltres. Sabeu, com ja he dit tantes vegades, que el vostre bisbe vol ésser també el vostre germà i el vostre amic. Sempre disposat a servir-vos en tot el que vos faci falta.

Acab amb la meva benedicció per a tots vosaltres. Que sigui penyora d'aquella que tots esperam del nostre Pare del cel. Idò, que vos beneesqui Déu tot poderós, Pare, Fill i Esperit Sant. Amén.

Ciudadella, 7 de juliol del 1980

† Antoni, bisbe de Menorca

ALAIOR

I. - ACTIVITATS DEL BISBE DURANT LA VISITA

Mes d'abril 1980

Dia 14

Arribada a les 6,30 del capvespre. A les 8: Celebra l'eucaristia a la capella del Sm. Saluda a qualque feal, a la sagristia.

Dia 15

A les 7,45: Celebra missa a ca ses monges, capella Verge de Gràcia. Després berena i xerra amb les religioses. A continuació, dialoga amb un sacerdot. A les 12,30: Visita un sacerdot malalt. Revisió dels llibres parroquials. A dinar, a casa d'un capellà.

A les 5: Reunió amb un grup de les conferències de St. Vicenç de Paül. Després visita una fàbrica de calçat. Visita també a dos malalts.

A les 8: Rep visites a la rectoria. A les 9: Visita a tres seccions de preparació de catequesi. Ralla amb els catequistes.

Dia 16

De 9 a 3 és al Col·legi La Salle. Segueix les classes. Ralla amb el germà director, i dina amb ells.

A les 4: Visita a alguns Llocs.

A les 8: Celebra l'eucaristia a la parròquia. Xerrada amb el Sr. Rector.

Dia 17

A les 7,45: Missa a Verge de Gràcia. A les 9,30: Visita al Parvulari. A les 10,45: Va a visitar Sant Pere Nou. A continuació, visita a malalts. Dina a casa d'un sacerdot.

A les 4,30: Visita a malalts, fins a les 8,30. A les 9: Rep visites fins a les 10,30. A les 11,15 rep la junta de l'Associació dels Pares d'alumnes del Col·legi La Salle.

Dia 18

De 9 a 12: Visita a les escoles del Col·legi Nacional. Dinar amb les religioses franciscanes. Després, visita a l'Hospital i els vellets i les dependències.

Al capvespre: Visita un Lloc. A les 8: Celebra l'eucaristia. A les 8,30: Rep visites.

Dia 19

Dinar amb unes famílies. Al capvespre, recés i oració amb els capellans, monges i germans, acabant amb sa bereneta.

A les 5,30: Visita a les catequesis, passant grup per grup.

A les 8: Celebra la missa vespertina, a la parròquia. A les 10: Reunió amb els dos grups de matrimonis, fins a les 12,30.

Dia 20

A les 10: Celebració de l'eucaristia a la parròquia. A les 11,30, diu la missa a Sant Diego. A continuació, duu la comunió a uns malalts. A les 2: Dinar a casa d'un sacerdot. Després, va a presenciar el partit de futbol.

A les 6: Fa exposició menor i plàtica per les Maries dels Sagraris i després es reuneix amb elles.

A les 7: Celebra l'eucaristia, a la parròquia. Rep visites, al final.

Dia 21

A les 9: Al Parvulari de les Escoles nacionals. A les 11: Rep visites a la parròquia. De les 12 fins a la 1: acaba de visitar les classes del Col·legi Nacional.

Dina a casa del Sr. Batle. Després de 3 a 5: tornà a les Escoles Nacionals. A continuació, visita una malalta.

A les 6: Rep visites. A les 8: Diu missa a la parròquia. Després, torna a rebre gent.

Dia 23

Acabada la visita, a les 4,45 es reuneix amb els capellans de la parròquia, dialogant llarga estona.

II.— CARTA

Després de la Visita Pastoral

Ciutadella, 8 de maig del 1980

Estimats germans de la parròquia de Sta. Eulàlia
ALAIOR

Començ a escriure-vos aquesta carta a dalt al Santuari de la Mare de Déu del Toro, en el despatx que hi tenc, avui que celebrem la seva festa. Des d'aquí veig, tan blanca com la pintau, la vostra Ciutat d'Alaior. I em recorda aquesta visió els dies que he passat entre vosaltres amb motiu de la meva primera Visita Pastoral que vos he fet. Va ser del 14 al 28 del passat mes d'abril. No és necessari que ara vos digui tot el que vaig fer a Alaior en la meva Visita, perquè tots vosaltres, més o manco, sabíeu on era i quina cosa o quines persones anava a visitar, amb qui em reunia, etc. Si fins i tot vos vau assabentar que el diumenge al capvespre vaig a anar a veure el futbol!

Idò ara, que vos escric, recordant aquells dies, ho faig per a manifestar-vos els meus sentiments i també per a dir-vos qualque cosa que aprofiti per a tots vosaltres. Al mateix temps, compliré també el grat deure que tenc d'estar al vostre servei amb la meva ensenyança, amb el ministeri del meu comandament i amb la meva obligació d'ajudar-vos a la santificació de les vostres ànimes.

1.— La meva ensenyança.— La meva ensenyança ha d'ésser l'ensenyança de Jesucrist. Fixau-vos com ens ho diu açò el Concili Vaticà II: "La predicació de l'evangeli sobresurt d'entre les obligacions principals dels bisbes. Els bisbes són nuncis de la fe, que duen deixebles nous a Jesucrist, i doctors autèntics, açò és, que participant de l'autoritat de Jesucrist, prediquen al poble, que se'ls ha encomanat, la fe que ha de creure i d'aplicar als costums, l'il·luminen amb la llum de l'Esperit Sant i traient del tresor de la Revelació lo nou i lo vell, la fan fructificar".

Vaig venir a predicar-vos la Bona Nova de Jesús. I vaig fer-ho en totes les Eucaristies del dissabte i del diumenge, i també als col·legis, quan resseguia les classes de religió, i a la catequesi i als catequistes, quan visitava els diversos grups per veure com anaven aprenent les veritats de la nostra fe.

N'estic content i molt agraït a aquest infatigable grup de catequistes que s'esforcen i fan prou de sacrifici per anar explicant, cada setmana, el tema catequístic que ells han estudiat abans. Aquesta feina de catequització no la podeu deixar mai. És el moment més important de la vida cristiana dels nostres al.lots i al.lotes, i convé allargar-la tots els cursos que es pugui per tal que surtin ben preparats per la maduresa de la seva fe.

Per açò, tant el Sr. Rector com els altres capellans i seglars benemèrits que es dediquen a aquesta tasca, estan fent un servei eclesial com a ajudants del bisbe i, d'acord amb ell, han de mostrar als seus alumnes aquesta fe vertadera que duu nous deixebles a Jesucrist.

Aquest servei de la paraula, idò, és essencial en la vida de l'Església.

Per açò he d'exhortar els pares i mares que es preocupin molt de l'ensenyança religiosa dels seus fills. I no solament la que puguin aprendre al seu col·legi com una assignatura, sinó més substancialment la de la catequesi i la predicació que l'Església fa per mitjà dels seus ministres i catequistes.

2.— El ministeri del meu comandament.— M'ho va dir un dels vostres al.lots. En demanar-li qui era el bisbe, per veure que em contestaria, em va respondre: El bisbe és el qui comanda els capellans. Certament el bisbe és l'enviat pel Pare per governar la seva família, l'església. I ho ha de fer, imitant en tot el bon Pastor, que va venir no per a ésser servit sinó per a servir. Idò, aquest govern del bisbe és sempre un servei a la comunitat que presideix per tal de dur-la i menar-la pels camins del bé i de la veritat.

L'estructura de la nostra Església requereix una vertebració. És un cos en el qual cada un dels qui el componen, hi ha d'exercir el seu ofici. Vull dir que a fi de comptes, quasi bé tots els cristians tenim un comandament o altre a fer en l'Església. La meua visita pastoral a Alaior ha volgut partir d'aquests principis. Venir a exercir el meu servei ministerial de comandament per veure també i jutjar com cada un de vosaltres exercia el qui li pertoca de fer.

Per açò he parlat llargues estones amb el vostre Sr. Rector. Per açò, m'he reunit amb els germans de La Salle, les monges franciscanes de l'Hospital, els catequistes, els equips de matrimonis, les juntes de diverses associacions...

M'he assabentat així de la marxa de la vostra parròquia, de la feina que hi feis, i de les dificultats i problemes que hi teniu. Perquè, certament, que teniu problemes i dificultats. I també que hi feis feina. Hi

ha zones, però, que convindria atendre més i esper que açò es podrà aconseguir quan pugui enviar-vos un altre sacerdot que romanguí normalment entre vosaltres, deixant ja les obligades suplències que darremament i amb tant d'esforç i zel, han hagut de fer, i ho agraeisc molt, alguns sacerdots d'altres localitats.

Esteim d'acord que s'ha de potenciar la feina envers la joventut. Sobretot els joves majors que podrien formar grups per anrolar-se en el nostre moviment juvenil que duu el Secretariat de Joves Cristians de Menorca. Sempre ha preocupat i preocupa la joventut. No sé si a Alaior l'Església n'ha perdut el control, per causa, com a tantes altres bandes, dels moments que vivim o per altres causes, pròpies i de caràcter local. Sigui com sigui, exhort a tots a cercar solucions i a posar mans a l'obra en aquest camp.

També voldria referir-me al problrma del pluralisme o de la varietat "religiosa" que avui dia viu la nostra Església. Salvada la unitat de la fe i també el precepte de la caritat, podem trobar-nos i, de fet, ens trobam amb una sèrie d'actituds i de maneres de fer i pensar, prou diverses d'uns cristians a altres, que certament tenen el seu valor però que sovint es contraposen. I llavors feim grups tancats, ens dividim, criticam i perdem energies en qüestions trivials.

Pens que hem d'anar a la superació de tot açò amb el nostre diàleg i la nostra comprensió. En els moments presents, no podem entretenir-nos en coses més tost accidentals quan tenim feina més urgent a fer.

Perquè, ara, entre altre coses, convé profunditzar, potser silenciosament però sense descans, en la identitat cristiana dels qui ens deim seguidors de Jesucrist. Tota una societat de consum i de tipus tècnic i industrial ens planteja problemes que no havíem conegut ni resolt en la nostra primera formació. Parl dels que ja som més grans. I també dels nostres joves, ja més avesats a ella, però encara no amb prou elements de judici per sebre situar-se honestament en el lloc que els correspon. Els interrogants hi són. I jo voldria que els cristians més decidits d'Alaior vos els plantejàssiu, i estudiàssiu les solucions i les respostes que vos haurien de dur a una vivència d'avui més en consonància amb la fe i la caritat que hem d'expressar al nostre món concret. Ho fareu?

També, en aquest mateix sentit, vos vull remarcar que l'Església desitja i cerca en els seus membres, que aquesta identitat cristiana sigui molt clara i diàfana. Vull dir que es tracta de servir a l'església, no de servir-se d'ella. Ja és hora de no emprar el nom de cristià per tal de justificar certes posicions còmodes de fets consumats o de tradicions rebudes. Com tampoc ho és de prescindir d'uns valors del nostre passat que avui dia encara són vàlids. No es pot jugar amb tot açò. Amb l'alegria

d'una rectitud d'intencions en totes les nostres actituds, hem de mirar endavant per formar part d'una església que sempre s'ha de reformar i que sempre vol estar al servei del món per dur-li la paraula de la Bona Nova de Jesús. Al fons de tot, si no actuam amb aquesta finalitat, me pens que esteim fent un mal servei a la nostra església i, de pas a la nostra societat que, potser ara més que mai, està desitjant una paraula d'esperança i d'alliberament.

3.— Ajudar-vos a la vostra santificació.— Finalment, un altre ministeri del bisbe és la santificació dels seus diocesans. Perquè el bisbe és "el distribuïdor de la gràcia del sacerdocí suprem", principalment en l'Eucaristia. A més de la seva oració, el bisbe ha de predicar i administrar els sacraments, i dirigir també tota celebració d'aquests. "Els bisbes, diu el Concili, pregant pel poble i treballant, li comuniquen amb varietat i abundància la plenitud de la santedat de Jesucrist. Santifiquen els feals per mitjà dels sacraments. Ells són els ministres originaris de la confirmació, els reguladors de la disciplina penitencial i els qui s'esforcen en exhortar i instruir el seu poble perquè acompleixi amb fe i reverència la part que li toca en la litúrgia i sobretot en el sacrifici de la Missa".

Pensau, estimats germans d'Alaior, que tota la feina pastoral que hem de fer, ha d'anar dirigida cap a la santificació nostra i, per tant cap a la plenitud de la santedat de Jesucrist. Si no podem descuidar el treball de cada dia, tampoc no hem d'abandonar l'oració i, sobretot la participació activa i responsable en l'Eucaristia. La missa dominical, viscuda plenament, hauria d'ésser per a tots la font d'on rajàs l'energia necessària per a alimentar la nostra vida espiritual.

Vos exhort, idò, a la freqüència dels sacraments, tant el de l'Eucaristia com el de la penitència, vàlid avui com sempre. Vos exhort a l'oració. La pregària enfortirà la vostra fe. La vostra fe vos durà forçosament a la pregària.

Vull dir també qualque cosa a tots els malalts que vaig anar a visitar. Que sàpiguen que el seu bisbe els recorda i prega per ells. Que també ells ho facin pel seu bisbe.

Una altra paraula a tota aquesta nostra bona gent d'Alaior que privadament i en grups d'oració i de companyia a Jesús estan fent una feina callada, però molt important. Que la seva vida sigui exemple de la seva pregària.

FERRERIES

I.- ACTIVITATS DEL BISBE DURANT LA VISITA

Mes d'abril 1980

Dia 24

Arribada a les 6 del capvespre. A les 7,30 celebra l'eucaristia a Sant Bartomeu. A les 8,30 rep visites. A les 9: Reunió a la sala parroquial amb els pares dels confirmands.

Dia 25

A les 7,30 del matí: Celebra l'eucaristia a Sant Bartomeu i després dóna la comunió en un acte eucarístic.

A les 10: Visita a les Escoles de Sant Francesc fins a les 12.

Al capvespre: de 3 a 5 a visitar les Escoles Nacionals.

A les 6,30: Rep visites. A les 8: Reunió amb equips de matrimonis. A les 10 assisteix al lliurament d'uns premis de redacció, en homenatge a Francesc d'Albranca. Després, ralla amb la gent.

Dia 26

A les 8: Va a dur la comunió a uns malalts.

Al capvespre, a les 3: Visita un Lloc. A les 4,30, celebra la Missa vespertina a Sant Bartomeu. A les 5,30: reunió amb les Maries dels Sagraments i amb l'Adoració Nocturna. A les 6.15: visita la zona esportiva, on hi ha un partit de futbol.

A les 8: Concelebra l'eucaristia, a Sta. Maria, on administra la confirmació.

Dia 27

A les 8: celebra l'eucaristia a St. Bartomeu. A les 10: revisió dels llibres parroquials. A les 11: missa concelebrada a Sta. Maria. Dina amb els capellans i monges de la parròquia. A les 5,15, excursió per visitar el Lloc d'Es Canaló.

A les 7,15: Visita al club parroquial dels joves. Dialoga amb ells.
A les 8,30: celebra l'eucaristia a Sta. Maria.

Dia 28

A les 9: Visita a les Escoles Nacionals, fins a les 10,30. A les 10,45: visita a les Escoles de Sant Francesc, fins a les 12.

Al capvespre, a les 3,45: reunió amb la Junta del Col·legi de Sant Francesc. A les 7,30: celebra l'eucaristia a Sant Bartomeu. A les 8: reunió amb els catequistes de confirmació.

A les 9,15: reunió amb la Junta dels Pares de Família, fins a les 12,30.

Dia 29

A les 7,30: celebra la missa. A les 9,30 visita el parvulari del Col·legi de Sant Francesc i després el Col·legi fins a les 12. Abans de dinar, visita unes quantes famílies. I dina en una d'elles.

Al capvespre: a les 4: visita del Batle. Després, visita unes altres famílies. A continuació dialoga amb el Sr. Rector.

A les 7: rep un grup que fan feina a favor del tercer món. A les 9: reunió amb la Junta del Col·legi de Sant Francesc.

Dia 30

A les 9,30: visita a malalts, fins a la 1. Va a dinar amb la comunitat de les monges franciscanes.

Al capvespre: a les 4: va a visitar malalts i algunes famílies. Visita també dos Llocs.

A les 6,30: visita tres grups de catequesi. Després, visita la comunitat de les religioses dominiques, on celebra l'eucaristia i sopa.

A les 9: reunió amb la catequesi d'adults, fins a les 11.

Mes de maig

Dia 10

Al capvespre, visita dues seccions de catequesi.

Dia 16

A les 9 del capvespre, es reuneix amb el Consell Parroquial.

Dia 24

A les 9 del capvespre, es reuneix amb un equip de matrimonis.

Dia 26

A les 12: Reunió amb els pagesos de Sta. Ponsa. Després visita també el Barrancó i Calafi Nou.

Mes de juny**Dia 7**

A les 10 de la nit, assisteix a la pregària de la Secció de l'Adoració Nocturna.

Dia 10

A les 9,30 de la nit, es reuneix amb un grup de matrimonis.

Dia 16

A les 10 de la nit, es reuneix amb un grup de matrimonis.

II.- CARTA**després de la Visita Pastoral**

Ciutadella, 16 de maig del 1980

Estimats germans de la parròquia de Sant Bartomeu.

FERRERIES

“Vos record, germans, la Bona Nova que vos vaig anunciar i que vosaltres vai acollir. Fins ara vos hi manteniu fermes i per ella obteniu la salvació. No crec que vos convertíssi en va a la fe. Per tant, si encara ho reteniu, recordau amb quines paraules vos vaig anunciar la Bona Nova. Primer de tot vos vaig transmetre la mateixa ensenyança que jo mateix havia rebut, és a dir, que Crist, com deien ja les Escriptures, va morir pels nostres pecats, que fou sepultat i que al tercer dia, com deien ja les Escriptures, va ressuscitar”.

He volgut començar aquesta meua carta amb paraules de l'apòstol Sant Pau als cristians de Corint, perquè me pens que són el resum i la síntesi que podem fer tots, una vegada acabats tots el actes i encontres que he tingut amb tots vosaltres, amb motiu de la meua estada a la vostra parròquia, per a practicar-hi la meua primera Visita Pastoral.

Des del dia 24 al 30 d'abril d'aquest any 1980, i també en altres visites esporàdiques els primers dies de maig, m'he anat passejant pels vostres carrers i places, per tal de visitar els al.lots i al.lotes als col.legis, els malalts a ca seva i tants i tants de grups i entitats amb qui m'he reunit, per sebre com marxaven les seves coses, animar-los a prosseguir pel camí emprès, assabentar-me de la seva feina, amb les dificultats, problemes, encerts i desencerts que comporta, i també donar-los el meu consell i manifestar-los les meves advertències i els meus sentiments.

Em vaig trobar amb tots vosaltres, sobretot en la celebració de l'Eucaristia, repetida tres vegades el diumenge, dia 27, per poder-vos dir la meua paraula d'ensenyança evangèlica i, d'una manera especial, en la que el dissabte anterior vam fer, administrant el sagrament de la confirmació a un grup de 66 al.lots i al.lotes que durant els curs s'havien preparat per aquest moment solemne.

Vos he de dir que estic molt content d'aquesta Visita. He de dir content i molt agraït per les manifestacions d'apreci i d'estima que tots d'una manera o altra, em van fer patent i que, certament, em donaven ànim i força per anar realitzant el programa, prou apretat i ple, que havíem projectat amb les vostres capellans, asesorats pel consell parroquial. Fins i tot una insistent i monòtona pluja, que fou tan beneficiosa pels camps menorquins —així m'ho deia l'amo d'un dels llocs que vaig visitar— va voler acompanyar-nos tot un dia, mentre anava a visitar els vostres malalts.

Idò, dit açò com a marc i circumstància del nostre encontre, ara trob que he de passar a comunicar-vos allò que la meua responsabilitat de bisbe i pastor vostre m'obliga gratament a manifestar-vos, per tal que la Visita Pastoral no quedi en un simple protocol d'amistat i de respec-

te, sinó que doni els fruits que tots n'hem esperat i n'esperam, en bé dels qui formau el poble de Déu a Ferreries.

Per açò, ara torn al començament d'aquesta meva carta, a les paraules que vos he citat de Sant Pau. Per a dir-vos:

1.— “La Bona Nova anunciada i que vosaltres vau acollir”.

És ben cert, i jo ho he pogut constatar, que Ferreries ha acollit molt bé la Bona Nova anunciada. Les vostres celebracions eucarístiques, tant del diumenge com dels dies feiners, per exemple, en són una prova evident. La participació activa dels feels, interna i externa, així com l'educació litúrgica, són molt vives i representen un exponent clar d'aquest acolliment. I dic açò perquè, tal com ens diu el Concili, “la litúrgia és el cim al qual es dirigeix l'activitat de l'Església i, al mateix temps, la font d'on raja tota la seva força”.

Convé, idò, potenciar aquest aspecte de la Bona Nova que se'n diu la sacramentalització. Potenciar-lo en el sentit, sobretot, d'anar fent entrar per aquest camí a les noves generacions a les quals sabem que els costa i que ens diuen que massa vegades s'avorreixen en les nostres celebracions. I també per a tots els altres feels, però no amb multiplicació d'actes, a vegades innecessaris o contraproductius, sinó amb aquella solemne parquedat i justesa que sempre ha de tenir el nostre culte. Per honorar Déu, no podem molestar injustament el nostre pròxim.

2.— “Fins ara vos hi manteniu fermes”

D'aquesta font d'on raja tota la força de l'Església, Ferreries n'ha de treure l'aigua del seu apostolat. I he pogut veure que fins ara és així. Que vos hi manteniu fermes. Perquè no s'explicaria tota la vostra activitat pastoral si no estigués alimentada per l'Esperit. O és que ho feis per entretenir-vos? No. Amb coses tan serioses no s'hi pot jugar. I jo he vist, resseguint grups i juntes, que vos mou un interès plenament apostòlic i pastoral.

La fermesa en l'acolliment de la Paraula de Jesús l'heu de demostrar, com ho heu fet fins ara, en l'animació de totes les activitats parroquials que d'heu a terme: I n'hi ha moltes a Ferreries. Me pens que no hem d'inquietar-nos per tota la varietat que hi ha en la vostra acció pastoral. Hi ha molts camps i moltes necessitats a cobrir i tampoc tothom pot i ha de fer la mateixa feina. Aquesta, ben repartida, i segon les qualitats de cada u, s'ha de fer, certament. Però sense dispersar forces. Vull dir que convé “centralitzar-la”, en el sentit, per exemple, que s'eviti que

dues o més associacions o entitats parroquials tinguin el mateix objectiu i finalitat, exercits per les mateixes persones. Pens que s'hauria d'estudiar a fons tot açò, i tenir-ho en compte com a tema de qualquna de les setmanes de reflexió que soleu fer cada any.

Idò, manteniu-vos fermes en endavant. Ho podreu fer i sé que ho fareu si tot el vostre treball el feis "per Jesucrist", que és la característica i el distintiu del nostre servei cristià: Fer feina per una ideologia o per una filantropia pot ésser i moltes vegades és, cosa noble, humana i digne de tot respecte. Però els cristians, en la nostra actuació eclesial, no ens podem deixar dur per cap altre ideal que no sigui el Crist i la seva Bona Nova, amb tot el que comporta d'encarnació i de compromís.

3.— "Per ella obteniu la salvació"

Qui ens salva és Déu. Per mitjà de Jesucrist. I aquí, estimats ferriens, crec que he d'insistir molt. Perquè els nostres èxits i la bona marxa de tota la nostra activitat pastoral no depèn de nosaltres. Ni el qui rega ni el qui planta no és res, sinó Déu que fa créixer. Hem de fer tot el nostre treball com a administradors i servidors de Déu.

La meva insistència vol consistir en remarcar precisament açò que vos acab de dir. Per evitar el perill d'un activisme pur que no es recolzi en l'oració i en l'esperança. En darrer terme, nosaltres som un mitjà del qual Déu es val per escampar la seva Bona Nova. Som servents, potser a vegades no prou útils i no hi ha ningú necessari en aquest camp. Tenim obligació de fer la nostra feina pastoral amb tot el nostre sebre i amb tot el nostre esforç. Déu farà créixer, perquè Ell és qui salva.

Pràcticament, idò, convé mantenir aquests grups dedicats especialment a l'oració i insistir en què es faci pregària a les famílies i en els grups parroquials, d'una forma o d'una altra.

4.— "No vos heu convertit en va a la fe"

Açò també es pot dir de Ferreries. Perquè la seva comunitat cristiana viu aquesta fe i en dóna fruits abundants. I crec que en pot donar més. Perquè a Ferreries hi ha encara feina a fer.

— En primer lloc, en la joventut. Voldria, però, fer constar el meu agraïment i la meva satisfacció per la gran feina que ja feis en els vostres al.lots i al.lotes. He pogut seguir aquests dies de Visita Pastoral casi bé totes les vostres catequesis, grup per grup, fins i tot a cases particulars on mares catequistes donaven la seva classe. Vaig visitar el Club parro-

quial dels joves, he anat als col·legis, a l'hora de la classe de religió, vaig celebrar un dia feiner la missa a St. Bartomeu dedicada especialment als fillets i filletes que havien fet aquest any la primera comunió. Tot açò significa i és realitat de l'interés i de la feina que la comunitat parroquial està posant i fent en la formació de la joventut. La meua paraula engrescadora vos ha de dir que heu de continuar esperançats en aquesta tasca i que encara heu de fer més esforç per arribar a tants d'altres joves —sobretot els de major edat— que, davant la panoràmica de la nostra societat, es poden escapar i s'escapen del camí assenyalat per la Bona Nova de Jesús.

— Després, en les famílies. Vam fer una reunió, crec molt profitosa, amb els equips de matrimonis que funcionen a Ferreries. Ja fa estona que van fent la seva feina, i vaig animar-los a prosseguir les seves reunions i trobades quinzenals. Vam parlar dels cursets prematrimonials de preparació pels futurs matrimonis. I de tota la problemàtica actual que avui hi ha a les famílies entre pares i fills. I també de la crisi que comporta el nou context social i cultural modern. Un balanç a la llum de la fe ha d'orientar totes les nostres famílies per tal d'agafar aquella actitud cristiana que és necessària davant aquesta crisi. Tenir una visió cristiana del matrimoni i de la família sobre quina és la missió de la família en l'Església i en la societat civil són temes, entre altres, que s'han d'anar aprofundint i que ajudaran les nostres famílies per viure cristianament el moment present.

La meua recomanació es fa més viva aquí en aquest punt. Perquè les bones famílies cristianes són qui duren endavant el manteniment de la nostra fe.

—Finalment, en els indiferents. Tots sabeu i jo ho vaig aprenent, que Ferreries té fama de parròquia activa, cristiana de veritat, religiosa i clerical, amb percentatges molt crescuts en relació amb altres parròquies de l'illa. Però, també hi van entrant nous aires. Uns seran molt profitosos per posar-se al dia i viure un cristianisme concret, d'avui. D'altres, poden fer mal.

Hem de pensar, idò, no solament en la catequització, que és essencial per la vida d'una parròquia, sinó també en l'evangelització dels apartats, dels indiferents, dels qui dubten, dels qui han perdut la fe. La caritat de Crist ens urgeix també a fer aquest servei. Més ara, que hem entrat en una època de llibertat i que l'Església, com feia Jesús, vol demostrar més palpablement a l'home modern que el que ella té es l'oferiment, no una imposició, d'una Bona Nova de salvació.

No és ver que tot açò que vos acab d'escriure en aquest nombre

és una tasca que haurem de fer sempre i que dóna ànims i alegria per dur-ho a la pràctica? Idò, la vostra fe no serà en va si hi feis feina de debò.

5.— “Vos vaig transmetre la mateixa ensenyança que jo havia rebut”.

Com l'apòstol Sant Pau, el vostre bisbe també vos ho diu. La meua Visita Pastoral ha estat una trobada amb vosaltres per tal d'animar-vos i de dir-vos la mateixa ensenyança rebuda de Jesús, per mitjà de la seva Església, continuadora de la seva missió.

El vostre bisbe és l'entroncament on vos heu de trobar amb totes les altres comunitats cristianes de la diòcesi i també de l'Església Universal. El bisbe és, segons el Concili, “el principi i fonament visible de la unitat en la seva Església particular. Per açò, cada bisbe representa la seva Església, i tots els bisbes junts amb el Papa, tota l'Església unida amb el lligam de la pau, de l'amor i de la unitat”.

Units, idò, com estau al vostre bisbe i als altres germans de la diòcesi, estareu sempre atents per a prestar la vostra col.laboració al treball diocesà, en els organismes corresponents. Açò ja sé que ho feis i potser qualche vegada esteu espectants per les consignes que puguin venir.

Me pens que ara els temps ens han duit a dies “normals” i de revisió. Vull dir, quan escric “normals” entre cometes, que ens toca de fer una feina callada i de tu a tu, sense protagonismes ni triomfalismes insincers. Però, aprofundint i cavant fortament a l'interior de les persones. Vos n'heu entemut, per exemple, de la gran feina que fan certes persones (les vostres monges, aquell matrimoni, aquella viuda, aquella al.lota, aquell jove) dins del seu anonimats?

La revisió ha de venir i l'hem de fer també entre tots, perquè hem de veure on som i què feim, i, després d'haver-ho considerat, anar a una actuació més viva i eficaç del nostre cristianisme.

Sé que tot açò que dic, a Ferreries hi trobarà el camp molt ben abonat. Les vostres activitats pastorals i sobretot el vostre Consell parroquial, amb l'interès que el caracteritza, sabran estar a l'altura dels moments actuals.

6.— “Crist va morir, fou sepultat i va ressuscitar”

Estimats germans de Ferreries, aquesta meua carta es va allargant, potser més del compte. Però tenia tantes coses per a dir-vos, que no tro-

bava el moment d'acabar. Qualque cosa encara l'hauré deixada per dir. Però, faré que les meves vingudes a Ferreries suplesquin el que aquí no he escrit.

Acab. Vos torn a dir: gràcies. Vos torn a manifestar la meva alegria i satisfacció per aquesta Visita. Vos dic que vos agrupeu entorn de l'altar per donar gràcies a Déu. I també, entorn dels vostres dos capellans que vos serveixen amb tant de zel, amor i despreniment, i a qui heu d'ajudar, estimar i comprendre per tal que sempre units a ells i, amb ells, al vostre bisbe, la vostra parròquia cresqui en la caritat, en l'esperança i en la fe que ens fa dir i creure:

Crist va morir, fou sepultat i va ressuscitar. Al.leluia.

Llavors podrem dir de veritat aquells versos que vos vaig dedicar al cap de poc de temps de la meva arribada a l'illa:

Ferreries!

Bona gent hi trobaríes.

Ferreries!

Bona gent ja hi has trobat!

Amb la meva cordial i afectuosa benedicció per a tots

† Antoni, bisbe

MERCADAL

I.— ACTIVITATS DEL BISBE DURANT LA VISITA

Mes de Juny 1980

Dia 12

Arribada a les 4,30 del capvespre. Dialoga amb el Sr. Rector i seguidament va a visitar malalts i també l'esplai dels jubilats.

A les 7: celebra l'eucaristia al Convent-Asil. A les 9: reunió amb els pares i padrins dels confirmands, fins a les 10.

Dia 14

A les 11: visita a un Lloc. A les 12: visita a l'Asil, dependències i els asilats. Diàleg amb les monges, i dinar amb elles.

Al capvespre, a les 6: visita a dues famílies. A les 7: catequesi amb els confirmands. Després, a les 8,30, celebra l'Eucaristia administrant la confirmació.

Dia 15

A les 10: celebra l'Eucaristia. Al capvespre, xerrada amb les monges francescanes. A les 8: celebra l'eucaristia, saludant després a la gent.

Dia 16

A les 7,30 del capvespre, visita a malalts. A les 8: missa i homilia per les monges, a la seva capella. A les 9, visita l'Ajuntament.

II.— CARTA

a la parròquia d'es Mercadal després de la Visita Pastoral

Estimats germans d'es Mercadal,

—Hi vindrà vostè? Volem filmar una pel·lícula sobre la manera

com, en temps passats, es segava, i quins eren els ormeigs que llavors empraven. Ho feim per tenir-ne un record i dar-ho a conèixer als nostres al.lots que ja no saben que és tot açò. Ho farem a Binifaïlla. Hi vindrà vostè?

Amb aquestes o semblants paraules, m'invitaven uns bons homes de Mercadal a veure aquesta filmació i a visitar aquell lloc. I vaig acceptar la invitació. Aprofitant la meua estada entre vosaltres, vaig anar amb el vostre Sr. Rector, a Binifaïlla a veure com feia feina a l'antiga un grup de segadors. Madona va obsequiar-nos amb una bereneta.

Començ aquesta carta, estimats germans d'es Mercadal, amb aquesta anècdota, que em donarà peu i ocasió de comentar-vos la meua primera Visita Pastoral a la vostra parròquia. Perquè, jo també he vingut a dir-vos i a explicar-vos cosa de temps passats. Cosa que tampoc no voldria que se vos oblidàs, sinó que tots, al.lots i grans, anàssiu recordant cada dia.

Temps passats! I també els temps que vénen! Ja sabeu que l'essencial de la sega és açò: segar, recollir el blat, la casta que sigui, per tal que servesqui després o per fer bon pa o un abundós farratge per les vaques. I que no és tan important, perquè els temps canvien, el mitjà del qual ens valem per recollir-ho: amb la falç o amb la "cosechadora".

També, en el què vos he vingut a dir en la Visita Pastoral, hi ha cosa essencial que mai no passa, i cosa de mitjans o maneres de fer que pot canviar i no és tan important. La meua paraula essencial és la de sempre: Déu ens estima; Déu és el nostre Pare. Ell va enviar-nos el seu Fill, Jesucrist, per a revelar-nos i manifestar-nos aquesta seva bondat i benignitat envers nosaltres. Si som fills de Déu, som germans que hem de correspondre a aquest amor, estimant-lo a Ell i estimant-nos els uns als altres.

Ja veieu que no vos dic cosa nova. Sinó que faig referència a aquell manament nou que és tan antic. Si, estimats germans d'es Mercadal! El vostre bisbe ha vingut a visitar-vos per dur-vos aquesta bona nova essencial. Llavors vos diré: emprau els millors mitjans que tingueu per dur-ho a la pràctica. Els nostres ormeigs per aquesta sega essencial de l'amor de Déu i als altres, poden ésser de moltes castes i s'han d'emprar, sens dubte, ara que ja és el temps de la sega.

En voleu sebre qualcún, per tal que vos dediqueu coratjosament a aquesta feina? Aquí els teniu.

Primer, pels pares. Heu duit uns fills al món. Els heu fet créixer i, amb el vostre esforç, els alimentau i vestiu. Vos preocupau també de la seva formació i educació cristiana? És que, a vegades, hi ha pares molt despreocupats d'açò. Molts pares, que fan allò que criticaríem d'aquell

pagès que posàs molt d'esforç en sembrar, regar i cuidar els seus hortalis i després, a l'hora de recollir els fruits, no ho fes i els deixàs podrir o fer-se malbé. L'assistència a la catequesi parroquial dels vostres fills i a la classe de formació religiosa als col·legis; la preocupació vostra per veure com progressen i quin fruit en treuen, ha d'ésser una constant feina de tots vosaltres. I no és necessari que vos digui que l'exemple diari de la vostra vida cristiana és el que ha de posar uns fonaments essencials en la vida dels vostres fills.

Segonament, la joventut. I aquí vull incloure els fillets i els adolescents fins als al·lots més grossos. Una paraula per a ells del seu bisbe ha d'ésser una paraula d'encoratjament i d'optimisme. Record encara, amb molta complaença, l'estona grata que vaig tenir amb els qui s'havien de confirmar. Vam rallar de tantes coses...! I després, a l'hora de la confirmació, que ens va sortir tan bé, tan solemne i tan polida, quan donaven el seu sí de seguir la fe que els seus pares havien demanat en el baptisme, tots, me pens, estàvem contents per la seva responsabilitat i el seu coratge.

Continuau així, joves! Vosaltres ara entrau, amb tota la il·lusió de la vostra joventut, a l'etapa de la maduresa de la vostra fe. Com tots, tindreu perills i temptacions de tota casta. Com tots, podreu escollir uns camins o uns altres per a la vostra vida de demà. Jo vos desig encert, vo deman responsabilitat i vos prec que sempre sigueu conseqüents amb la fe que professau.

Ajunteu-vos amb tants d'altres al·lots i al·lotes de la nostra illa que fan feina de debò en moviments nostres, per exemple, el Secretariat de Joves Cristians, l'escoltisme, els grups de pregària, etc. Açò vos ajudarà a viure més catòlicament, més universalment, el nostre cristianisme.

Finalment, per a tots. Faceu servir també, acomodats al vostre estat i condició, tots aquests consells que acab de dir a pares i fills. Es en la concòrdia i en la germanor de tots els vesins d'un poble on podem trobar el coratge i la grandesa de la nostra vida. Encara que pensam diferent i siguem, com som, tan diferents els uns dels altres, al fons sempre hi queda i hi ha d'haver allò que ens agermana i ens dóna força per a la vida: l'amor, l'amistat.

Aquest amor i aquesta amistat és el que el vostre bisbe ha guanyat amb vosaltres, i molt!, en aquesta Visita Pastoral que vos he fet. Vull recordar-me ara dels malalts que he anat a visitar i que, si Déu vol, tenc ganes de tornar a fer-ho. Vull recordar les persones grans, els jubilats que m'he trobat en passar pels vostres carrers i places i visitant el seu local. Vos vull recordar a tots en les meves oracions. I vull agrair

tant al Sr. Rector com a les monges de l'Asil, com als catequistes i tots els qui feis feina i vos esforçau per la vostra parròquia, tot açò de bé que hi feis. Que el Senyor vos ho pagui, com ho sap fer. I a tots, el meu agraïment per les moltes atencions que m'heu tingut.

I me pens que, en despedir-me de tots vosaltres en aquesta carta, no podia faltar-hi, primer un bon record per a tots els qui viuen als llocs, bona gent del camp a qui tan aprecii. I finalment, una pregària meva i de tots vosaltres, estimats mercadelencs, a la nostra Mare, la Verge del Toro, que vetla per vosaltres d'una manera especial per tal com sou els qui estau més a prop del seu Santuari. Que Ella aculli la nostra pregària i ens atraqui més i més al seu Fill, Jesús.

Amb la meva benedicció.

Ciudadella, 26 de juny del 1980

† Antoni, bisbe

MIGJORN GRAN

I.- ACTIVITATS DEL BISBE DURANT LA VISITA

Mes de juliol 1980

Dia 10

Arribada a les 11. A les 11,30: celebra l'eucaristia del dia del Patró, Sant Cristòfol. A les 6,30 del capvespre, presideix la processó i fa la benedicció dels cotxes. Després visita les religioses dels SS. Cors.

Dia 11

A les 8,30 del capvespre: Revisió dels llibres i xerrada amb el Sr. Rector. Després es reuneix amb un grup d'al.lots i al.lotes fins a les 10,30.

Dia 12

A les 7: del capvespre: visita a malalts i altres famílies. A les 8: celebra l'eucaristia i a les 9 es reuneix amb els al.lots que s'han de confirmar, fins a les 10. A les 10: Pregària amb la secció de l'Adoració nocturna.

Dia 13

A les 7,30 del matí: celebra la Missa. Després, despatx amb el Sr. Rector. A les 11,30: celebra l'eucaristia en la qual administra el sagrament de la confirmació. Després, visita els jubilats i ralla amb la gent.

Dia 14

Al capvespre: visita d'un Lloc, després el cementeri i unes famílies.

II.— CARTA

a la parròquia de Sant Cristòfol, d'es Migjorn Gran, després de la Visita Pastoral

Estimats germans d'es Migjorn Gran,

És amb molt de goig que vos faig aquesta carta, després de la meua primera Visita Pastoral a la vostra parròquia de St. Cristòfol. Vaig passar un dies molt agradables entre vosaltres, visitant els vostres malalts i persones grans, reunint-me amb els vostres al.lots i al.lotes i celebrant, juntament amb tots vosaltres, les eucaristies, on vaig poder dir-vos la meua paraula d'exhortació i d'ànim per a la vostra vida cristiana. Va tenir un gran relleu aquella eucaristia en la qual vaig administrar el sagrament de la Confirmació a un grup de joves que durant el curs s'havien preparat per a un acte tan important per la seva vida.

Ara, uns dies després de la Visita, vos vull fer aquestes retxes per acabar de dir-vos una paraula que arrodonesqui i precisi el fruit que tots hem desitjat treure i collir d'aquest contacte entre vosaltres i el vostre bisbe, que suposa la Visita Pastoral.

I vos ho vull concretar en unes paraules de l'apòstol Sant Pau, que llegim a la seva carta als feels de Colosses. Ells deia açò: "El propòsit de Déu és aquest: que Crist, l'esperança de la glòria que ha de venir, estigui en vosaltres. Nosaltres l'anunciam".

Açò he vingut jo a fer a Migjorn Gran. A anunciar-vos a Jesucrist, l'esperança de la glòria. I com tantes vegades vos vaig dir en aquests dies de visita, jo també vull que el Senyor sigui amb vosaltres, que estigui en vosaltres. Què vol dir açò que el Senyor sigui amb vosaltres i estigui en vosaltres? En darrer terme, amb aquestes expressions, esteim tocant el tema de la nostra salvació. Vos ho explicaré.

Déu, que ens és Pare i que tant ens estima, per un seu designi etern va voler la salvació de tots els homes. I si va escollir el poble d'Israel en l'antiga aliança, per a ser el seu poble, després va enviar-nos, en la plenitud dels temps, el seu Fill, Jesucrist, qui, per mitjà de la seva mort i de la seva resurrecció, ens va salvar a tots i va fer-nos fills de Déu. És per Jesucrist que hem estat salvats. Idò, si Ell està en nosaltres i és amb nosaltres, tenim la salvació, anam pel bon camí. Per açò, Ell és l'esperança de la glòria que tots esperam i desitjam.

Tot açò vol dir que si Jesucrist és amb nosaltres, també ha d'ésser

a l'inversa. Vull dir que nosaltres hem de correspondre al seu amor i donació, estant també en Ell i amb Ell. Hi som? Hi esteim?

Aquest és el meu desig i també la meva exhortació per a tots vosaltres. Voldria que la vostra vida, estimats germans d'es Migjorn Gran, fos sempre digna d'aquesta vocació que teniu de fills de Déu, com a batiats que sou, i per tant, formant part de l'Església, el nou poble de Déu. Voldria que féssiu feina per a viure d'una manera digna de l'evangeli, del Senyor Jesús i de Déu. Me pens que tots sabeu què és el que ens atraca d'açò. I que tots hauríeu d'esforçar-vos per emprar tot el que ens atraca a Déu i al seu Fill, Jesucrist.

El que ens atraca a Ell és la fe, l'esperança i la caritat. No solament hem de viure la nostra fe de cristians, sinó que també l'hem de cultivar! D'una manera especial amb la recepció dels sacraments de l'Eucaristia i de la penitència, i també amb una adequada catequesi, que podeu rebre en les homilies dominicals i sobretot en els cursos catequístics que es fan a la parròquia. Ho dic açò darrer pels joves i per tots els fillets i també pels majors, ja que una catequesi d'adults avui és molt important i necessària.

Si viviu plenament aquesta fe en Déu i en el seu Fill, Jesucrist, estic segur que llavors brillarà també la vostra caritat, que vol dir estimar els altres com Crist ens va estimar. I aquí sí que teniu un camp ben extens i ampli. Perquè tots ens en temem que hi ha coses que no van bé. Tots sabem que ens costa de perdonar, oblidar i entregar-nos a fer el bé als altres i no només pensar en nosaltres mateixos. Tots sabem que hi ha famílies on hi falta la pau i el benestar.

Malgrat tot, perquè tots som febles i tenim les nostres flaqueses, no voldria gens que vos desanimàssiu. L'esperança sempre ha d'ésser una virtut ferma i decidida. Perquè els cristians hem d'ésser homes esperançats i optimistes, pensant en un demà que creim lluminós i ple de vida. Per açò en els Goigs que vos vaig fer pel vostre Patró Sant Cristòfol, vaig posar aquesta tornada o entrada:

Si a Migjorn vos fa alabança
tot un poble fervorós,
enfortiu nostra esperança,
Sant Cristòfol gloriós.

I ja acab aquesta carta. Com que, si Déu vol, seran moltes encara les vegades que vindré a Migjorn Gran a veureu's i a dirigir-vos la meua paraula de Pare i de Pastor i també d'amic que molt vos aprecia, hi haurà temps i ocasió per anar dient-vos cosa i adoctrinant-vos sobre Jesucrist i la seva Bona Nova, tal com fa el vostre Sr. Rector cada diumenge en

les seves homilies i tants dies feiners en la catequesi i en els grups que té establerts.

Vos anim a què aneu progressant i fent feina per ser cada dia millors. La nostra vida cristiana, enmig de tantes dificultats i de tants de perills, necessita que es vagi renovant i estar sempre disposta a la conversió que tots necessitam per estimar més a Déu i els germans.

Que la meva benedicció sigui penyora de tot açò que vos desig. Que vos beneesqui el bon Déu a tots. Especialment els malalts, els joves, i també tot aqueix ranxo de jubilats a qui vaig anar a visitar i que tan bona estona em varen fer passar.

Idò, per totes les famílies d'es Migjorn Gran la meva benedicció, en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant. Amén.

Ciutadella, 25 de juliol del 1980

† Antoni, bisbe

FORNELLS

I.- ACTIVITATS DEL BISBE DURANT LA VISITA

Mes d'Abril del 1981

Dia 4

Arribada a les 6 del capvespre. Xerrada llarga amb el Sr. Rector.

A les 7: Visita al centre parroquial i tot el seu complexe.

A les 8: celebra l'eucaristia i salutació a la gent.

Dia 5

A les 11: celebració de l'Eucaristia. Acabada aquesta, té una reunió i xerrada amb els al.lots i gent gran.

A les 12,30: A visitar malalts i alguna família, fins l'hora de dinar.

II.- CARTA

a la parròquia de Sant Antoni de Fornells, després de la Visita Pastoral

Ciudadella, 9 d'abril del 1981

Estimats germans de Fornells,

Déu vos guard!

Feta ja la meva Visita Pastoral a la vostra parròquia els passats dies 4 i 5 d'abril, no vull que vos falti una paraula meva per a tots, expressada en aquesta carta que vos escric.

Com sabeu, no era aquesta la primera vegada que venia a Fornells. Hi he estat ja en diverses ocasions per venir a veureu's, a celebrar-hi l'Eucaristia i a visitar els vostres malalts. I també hi he estat —no és necessari dir-ho açò— moltes altres vegades, acompanyant a amics o parents meus, per veure i contemplar la bellesa del vostre petit i polit poble.

Aquesta meva carta vol ésser, en primer lloc, una salutació ben afectuosa per a tots vosaltres. I també un oferiment del vostre bisbe per tot allò que podeu haver de menester i ell vos pugui servir i ajudar.

Perquè el bisbe, i, és clar, també els capellans, esteim per fer a tothom tots aquells serveis que Jesús va encomanar-nos, sense cap distinció de persones. I Jesús ens va encomanar molt especialment el manament de l'amor que, a la pràctica, el podem complir de moltes i diverses maneres.

Me pens que vos ho deia a l'homilia del dia de la Visita Pastoral que hem de sebre centrar i valorar les coses i les persones, segons uns criteris i uns discerniments evangèlics. Que vol dir donar a cada cosa el lloc que li correspon. No podem fer ídols de les coses de les què ens hem de servir. Som servidors de Déu, en primer lloc i, per Ell, també dels germans. I no podem trastocar aquest ordre establert per Déu. El pecat en la nostra vida sempre és un desordre de la caritat, de l'amor.

Jo vos demanaria, estimats fornellençs, que poséssiu tot el vostre esforç per açò que vos acab de dir. Ho demana la vostra manera de ser i les circumstàncies especials que es donen al vostre poble. Sou, en una gran part pesadors, i també dedicats al servei de l'hosteleria, amb tot el que açò té de problemàtica econòmica i de feina irregular: uns dies, no podeu sortir a pescar, o no vindrà gent a fer "gasto"; d'altres dies, hi haurà una bona pesca, abundant i prou pagada i potser no donareu abast a servir. També sabeu distingir molt bé quan és l'hivern i quan és l'estiu, cosa que comporta canvi en la vostra vida i vos fa passar d'una temporada de calma i silenci a una altra de renou i d'augment de població per mor dels estiuejants i dels turistes.

Us voldria dir també una paraula sobre els vostres al.lots i al.lotes. Els pares són els principals educadors dels seus fills. I els pares cristians haurien de tenir molta preocupació i interès per la seva formació cristiana. Vos hi ajudarà molt el vostre Sr. Rector qui tant vos estima i qui tant ha fet per Fornells i a qui hauríeu de sebre apreciar tot açò. Es necessària una catequesi constant pels vostres al.lots i al.lotes, principalment per la preparació dels sagraments de l'Eucaristia (1a. comunió) i de la confirmació.

Hauré de tornar a venir per parlar també, entre altres coses, del Centre parroquial. Esteim en uns altres temps de quan es va edificar i convé aclarir i actualitzar aquest assumpte, perquè, baix la responsabilitat del Sr. Rector i de la parròquia, pugui continuar servint com fins ara les necessitats del vostre poble.

Veig que aquesta carta es va fent llarga. Tenc encara més coses per dir-vos i esper altres ocasions par anar-vos -les dient.

Dia 21 Amb agraïment per la vostra amabilitat i deferència que sempre he trobat en vosaltres, sabeu que vos aprecia de debò i prega per vosaltres, mentre vos beneeix en el Senyor, el vostre bisbe,

Dia 22

†Antoni, bisbe

De 3 a 5 del capvespre: Visita a les classes de religió del Col·legi Nacional Virgen de Monte Toro.

A les 5 del capvespre: Dirigeix un recés a l'església de les monges clarisses. Acaba amb una celebració eucarística en la qual concelebraran diversos sacerdots de la ciutat.

De 4 a 5, visita a les classes del Col·legi Monte Toro.

A les 8 del capvespre: inauguració de curs al Seminari, amb una eucaristia concelebrada i acte inaugural. Hi assisteixen diversos sacerdots de la ciutat. Al matí a les 11: reunió amb els rectors de la ciutat per tractar els actes de la Visita.

Dia 24

Dia 13

A les 8 del capvespre, celebra l'eucaristia a la parròquia de St. Antoni. A les 9 de la nit, visita a la parròquia de St. Francesc. Després d'una predicació, una locució, després d'una pregària.

Dia 26

Dia 15

A les 10.30 i a les 12.00, celebra l'eucaristia a la parròquia de St. Antoni. De 2 a 3, visita a la parròquia de St. Francesc. A la 1.30, visita el complex de St. Joan de Missa, amb la Fraternitat de malalts on està treballant amb ells.

Dia 18

Des les 11 a 1.30: Visita a malalts de la parròquia de la Catedral. Després visita també altres famílies. Al capvespre, visita a sis malalts, parròquia de St. Francesc.

A les 10: Visita i duu la comunió a 12 malalts de la parròquia de St. Rafel, fins a la 1.

Al capvespre, de 4 a 5: Visita les classes de religió del Col·legi Monte Toro. Després visita les obres de pavimentació de l'església de St. Francesc. A les 9 del capvespre, assisteix a la preparació dels sacerdots per la visita al Seminari. Fins a les 10.

CIUTADELLA

I.- ACTIVITATS DEL BISBE DURANT LA VISITA

Mes d'octubre de 1980

Dia 5

A les 5 del capvespre: Dirigeix un recés a l'església de les monges clarisses. Acaba amb una celebració eucarística en la qual concelebreu diversos sacerdots de la ciutat.

Dia 7

Al matí a les 11: reunió amb els rectors de la ciutat per planejar els actes de la Visita.

Dia 13

A les 9 de la nit: Sessió d'inici de curs dels catequistes, dirigint-los una allocució, després d'una pregària.

Dia 15

De 5 a 6,30: visita a malalts de la parròquia de Sant Francesc.

Dia 16

Des les 11 a 1,30: Visita a malalts de la parròquia de la Catedral. Després visita també altres famílies. Al capvespre, visita a sis malalts, parròquia de St. Francesc.

Dia 20

A les 9 del capvespre: Assisteix a la sessió de preparació dels catequistes, al Seminari. Fins a les 10.

Dia 21

Al capvespre, de 5 a 7, visita a malalts i dues famílies més. Després visita les obres que es fan al paviment de l'església de St. Francesc.

Dia 22

De 3 a 5 del capvespre: Visita a les classes de religió del Col·legi Nacional Virgen de Monte Toro.

Dia 23

De 4 a 5, visita a les classes del Col·legi Monte Toro.
A les 8 del capvespre: inauguració de curs al Seminari, amb l'eucaristia concelebrada i acte inaugural. Hi assisteixen diversos sacerdots de la ciutat.

Dia 24

A les 8 del capvespre, celebra l'eucaristia a la parròquia de St. Antoni Ma. Claret i inauguració dels cursos catequístic parroquial.

Dia 26

A les 10,30 i a les 12,00: celebra l'eucaristia a la parròquia de St. Antoni Ma. Claret. Visita les dependències del complex parroquial. A la 1,30: va a Sant Joan de Missa, amb la Fraternitat de malalts on dina amb ells.

Dia 27

A les 10: Visita i duu la comunió a 12 malalts de la parròquia de St. Rafel, fins a la 1.

Al capvespre: de 4 a 5: Visita les classes de religió del Col·legi Monte Toro. Després visita les obres de pavimentació de l'església de St. Francesc. A les 9: al Seminari, a visitar una preparació dels catequistes, fins a les 10.

Dia 28

Al matí, reunió per preparar la visita a la Catedral. Al capvespre, visita a 10 malalts de la parròquia de la Catedral.

Dia 29

A les 11: Visita al despatx i revisió de llibres a la parròquia de la Catedral. Diàleg llarg amb el Sr. Rector.

Dia 31

A les 8: Reunió amb la Junta de Càritas Interparroquial, als locals de la O.A.R.

Mes de novembre

Dia 2

A les 4 del capvespre: visita al cementeri on diu missa amb homilia i després fa un respons.

A les 7: Recés-pregària a la capella del Sm. de la Catedral. A les 8 celebra l'Eucaristia a la Catedral.

Dia 3

A les 6 del capvespre: Reunió amb la Junta Econòmica del Bisbat.

A les 8: Celebra la missa a la parròquia de St. Antoni Ma. Claret, en sufragi dels difunts de l'any. A les 9: Assisteix a una sessió de preparació de catequesi, al Seminari.

Dia 4

A les 10: visita a malalts de la parròquia de St. Rafel. Al capvespre, visita un altre malalt i després va a un Lloc a veure madona malalta.

A les 7,30: Visita tres grups de la catequesi de Sant Rafel.

Dia 6

De 9 a 10,30 nit: És a la parròquia de Sant Antoni Ma. Claret, on assisteix a una preparació de pares i padrins de baptisme.

Dia 7

De 3 a 5 del capvespre: Assistència a classes de religió al Col·legi de Monte Toro.

Dia 8

A les 5 del capvespre: visita a la Catequesi de St. Rafel, quatre grups. A les 6,30, altres quatre grups de catequesi. A les 7,30, concelebra l'eucaristia amb el Sr. Rector, i després saluda i dialoga amb la gent.

Dia 9

A les 12: Missa a la Catedral. A les 4: administració del baptisme a la parròquia de St. Antoni Ma. Claret. De 5 a 7: despatx i revisió de llibres i xerrada amb el Sr. Rector. A les 7: celebra l'eucaristia.

Dia 10

A les 7 del capvespre: A St. Rafel, assisteix a una sessió de preparació de catequistes.

A les 8,30: Al Seminari, assisteix a dues sessions de preparació de catequistes, fins a les 10.

Dia 11

A les 6 del capvespre: reunió de la Junta de catequesi de Ciutadella.

Dia 12

Capvespre: a les 4,15 a visitar una família de la parròquia de la Catedral. Després a visitar un lloc on hi ha dos malalts.

A les 7,30: Visita a les catequesis de St. Antoni Ma. Claret, un total de 8, per fillets de 6 a 9 anys.

Dia 13

Al capvespre: Va a visitar el Lloc Son Fe.

A les 7,30: Visita a les catequesis de St. Antoni Ma. Claret.

Dia 15

Visita la catequesi de la parròquia de St. Antoni Ma. Claret, a les 11 del matí. A les 7,30 capvespre: Celebra l'eucaristia a la parròquia de Sant Francesc.

Dia 16

A les 5,45 del capvespre: Celebra l'eucaristia a St. Francesc.

Dia 17

A les 8 del capvespre: Reunió amb els dirigents diocesans de l'Escoltisme. Diàleg fins a les 10,15.

Dia 18

A les 9,45: surt cap a visitar Llocs. Hi passa tot el dia.

Dia 19

A les 6 del capvespre: Visita un grup de catequesi a St. Rafel. A les 7, és amb un grup de catequesi d'adults, a St. Rafel, i després segueix a veure tres seccions més de catequesi. Finalment, a les 9, visita dos grups de catequesi de postconfirmació.

Dia 20

Capvespre: Visita catequesis desde les 6,30 fins a les 8. A les 9: catequesi d'adults. Tot a la parròquia de Sant Rafel.

Dia 21

A les 7,30 del capvespre, reunió amb pares i padrins de baptisme a la parròquia de la Catedral. A les 9: Reunió amb la Delegació diocesana de Càritas.

Dia 22

Capvespre: A les 4,30: celebra l'eucaristia a St. Francesc. A les 5,30 batia cinc fillets, a la Catedral i a les 7,30, celebra l'eucaristia a St. Antoni Ma. Claret.

Dia 23

Matí: a les 9: missa a St. Antoni Ma. Claret. A les 11,30, missa a St. Francesc.

Mes de desembre

Dia 1

Matí, des de les 9,30 fins a les 12,15, visita les classes del Col.legi dels Salesians. Hi torna al capvespre de 3,30 a 5. A les 5,15, visita a les Monges Clarisses. A les 9: Visita una preparació de la catequesi, al Seminari.

Dia 2

Matí: Passa tot el matí i el capvespre, hores de classes, visitant el Col.legi dels Salesians. A les 8,30: Reunió amb els catequistes de la parròquia de St. Antoni Ma. Claret. Dialoga amb ells, fins a les 10,15.

Dia 3

Matí: De 9,30 a 12, visita al Col.legi Nacional Joan Benejam. A la 1,30 va a dinar amb els Salesians.

Al capvespre: de 3,30 a 5: Visita les classes del Col.legi Joan Benejam. De 5 a 6 està reunit amb els professor d'aquest Col.legi.

Dia 4

Matí: Als Salesians: Visita una classe i després a les 11,15 celebra una missa pels alumnes de 2a. etapa.

Al capvespre: a les 8: missa al Seminari, per les vocacions. A les 9, reunió amb els catequistes de St. Francesc.

Dia 5

Matí a les 11: Visita a la Catedral: el temple, altars, capelles, sagristia, Sala Capitular, etc.

Dia 6

Capvespre: Missa al Santuari de Maria Auxiliadora, a les 6,45 i a les 8.

Dia 7

Matí: A les 11,30 catequesi a St. Rafel, fins a les 12,30 en què concelebra l'eucaristia. Hi administra el sagrament del baptisme.

Capvespre: Fa el recés mensual, a la parròquia de St. Antoni Ma. Claret, acabant amb la Missa a les 7.

Dia 8

A les 12: Missa concelebrada a la Catedral. Capvespre: administració del baptisme a la parròquia de St. Rafel.

Dia 11

Capvespre: De 5,30 a 8, reunió amb el Clero de la Catedral.

Dia 13

Capvespre: A les 8, missa vespertina a la Catedral.

Dia 14

Matí: A les 10: Missa a St. Rafel i xerrada, després, amb la gent.
A la 1: Missa a la Catedral. Capvespre, a les 5,30: Missa a la Catedral.

Dia 16

Des de les 9 del matí és a visitar Llocs fins al capvespre.

Dia 17

Capvespre, a les 5: Recés amb els capellans, al Seminari.

Dia 21

Matí: A les 8 i a les 9, celebra missa a la Catedral.

Dia 26

A les 11 del matí, missa concelebrada a la parròquia de St. Esteve.

Mes de gener de 1981**Dia 2**

Al capvespre, visita un sacerdot a ca seva.

Dia 4

Al capvespre, a les 5: recés mensual, a la parròquia de St. Rafel.

Dia 11

Matí a les 10: Missa al St. Crist, radiada.

Dia 12

Capvespre: Visita una família i un sacerdot malalt.

Dia 13

Passa tot el dia, hores de classe, al Col·legi de la Consolació. Visita les classes i ralla amb la Directora i el President de la Junta dels Pares dels alumnes.

Dia 14

Continua, tot el dia, la visita al Col·legi de la Consolació. A la 1, es reuneix al Seminari amb els capellans, professors de religió.

Dia 15

Continua la visita, hores de classe, al Col·legi de la Consolació. A les 9,30 de la nit es reuneix, al Col·legi, amb la Junta dels Pares de les alumnes.

Dia 16

Acaba la visita al Col·legi de la Consolació.

Dia 18

Matí: A les 9,30 concelebra l'eucaristia a l'Església de Sant Miquel. Després xerra amb la gent i visita els locals. A continuació, segueix les seccions de catequesi que s'hi fan. A les 12: es reuneix amb les Conferències de St. Vicenç de Paül.

Dia 20

Matí: Visita, de 10 a 11,30, al Parvulari del Bisbat, que duen les Monges de la Companyia de Maria.

Mes de febrer

Dia 7

Matí: Visita a les religioses de la Consolació: Celebra l'eucaristia i després dialoga amb elles i hi dina.

Dia 8

Matí a les 8,30: Missa a l'Hospital. Després duu la comunió als malalts i berena amb ells, rallant una bona estona. Capvespre, a les 5: dirigeix el recés mensual, a la parròquia de St. Francesc.

Dia 9

Capvespre: Visita malalts i algunes famílies des de les 4,15 fins a les 7, amb el rector de St. Francesc.

Dia 19

Al matí, dialoga amb dos capellans.

Mes de març**Dia 7**

Des de les 11 fins a les 1,45: xerrada-diàleg amb un sacerdot.

Capvespre: De 6,15 a 7,30: visita 15 seccions de la catequesi que es fa als Salesians. Són els que es preparen per 1a. Comunió.

Dia 8

A les 5 del capvespre, dirigeix el recés mensual, en la parròquia de St. Esteve.

Dia 11

A les 9 de la nit reunió a St. Esteve amb els catequistes i pares dels al.lots.

Dia 12

Capvespre: De 3 a 4,30: visita a les classes de religió del Col.legi Pere Casanovas.

A les 9: reunió amb la Junta dels Portadors del St. Crist.

Dia 13

Capvespre: a les 6, visita les catequesis, secció majors, del Col.legi dels Salesians. Després assisteix al Triduum del Sant Crist.

Dia 14

Al matí, dialoga amb un sacerdot. Al capvespre, assisteix al Triduum del St. Crist.

Dia 15

Al matí, xerrada amb un sacerdot.

Dia 16

Capvespre: de 3 a 5: visita les classes de religió del Col·legi Pere Casanovas. De 5,30 a 8,15: visita a la secció d'Economia del Bisbat. A les 9: assisteix al Seminari, a una preparació de catequesi.

Dia 17

Matí, a les 11: visita despatx i llibres sacramentals a la parròquia de St. Esteve.

Capvespre: de 3 a 5: visita a les classes de religió al Col·legi Pere Casanovas. A les 9, sopa amb una família.

Dia 18

Al matí, desde les 11 fins a les 12,30, dialoga amb un sacerdot.

Capvespre: de 5,30 a 6.30, visita catequesi als Salesians.

Dia 20

Capvespre: A les 6: visita la catequesi de St. Esteve. A les 7: celebra l'eucaristia allí mateix i després visita tres altres grups de catequesi. A les 9,30, dialoga amb un sacerdot.

Dia 21

Al matí, des de les 11 fins a la 1, visita grups de catequesi a St. Esteve.

Dia 24

Al matí des de les 11 fins a les 2, dialoga amb dos sacerdots, separatament.

Al capvespre, ho fa amb tres altres sacerdots. A les 9: visita el curset pre-matrimonial que les parròquies fan a St. Rafel pels que s'han de casar.

Dia 26

Matí des de les 11 a les 12,30, dialoga amb un sacerdot. I de

12,30 a 2 amb un altre. Al capvespre, visita a les catequesis de St. Esteve, des de les 7,30.

Dia 27

Al capvespre, dialoga amb un sacerdot.

Dia 30

De 3,15 a 6, visita tres classes de religió de l'Institut de 2a. Ensenyança:

A les 6,15: visita a les Dames de la Caritat.

Dia 31

Matí i capvespre, és a l'Institut, visitant les classes de religió.

Mes d'abril

Dia 1

Al matí, de 9 a 11, acaba la visita a les classes de religió, a l'Institut.

De 12 a 2, rep, separatament i dialoga amb dos sacerdots.

A les 9: visita i diàleg amb els catequistes de la parròquia de St. Esteve.

Dia 2

Capvespre: a les 4, visita una família i un comerç. A les 5,30, visita 6 seccions de catequesi als Salesians.

Dia 3

Al matí de 10,45 a 12,15, rep i dialoga amb dos sacerdots.

Capvespre: a les 5: Visita el despatx i llibres sacramentals de la parròquia de St. Francesc. Després visita tres seccions de la seva catequesi i una malalta.

Dia 4

Matí: visita a tres seccions de catequesi, de St. Francesc. A les 12,30, dialoga amb un sacerdot.

Dia 5

Al capvespre, visita a la casa del guardià del Sant Crist.

Dia 6

Al matí, dialoga amb un sacerdot.

Dia 9

Al matí, a les 11, visita a malalts de la parròquia de St. Esteve. A les 8 del capvespre, presideix la celebració penitencial, a St. Esteve. A les 9,45, rep a uns matrimonis.

Dia 10

Al matí, dialoga amb dos sacerdots. A les 8 del capvespre, presideix la celebració penitencial, a St. Francesc.

Dia 14

Al matí, diàleg amb un sacerdot. A les 8 del capvespre, presideix la celebració penitencial a la parròquia de St. Antoni Ma. Claret.

Dia 20

Dia de camp i trobada amb els catequistes de Ciutadella, a Sa Bufera d'es Mercadal. Hi concelebra l'eucaristia.

Dia 24

Visita, al capvespre, les religioses franciscanes del Seminari.

Dia 27

Al matí, diàleg i xerrada amb un sacerdot.

Dia 28

Visita dels locals del Capítol Catedral.

Mes de maig

Dia 4

Al capvespre, a les 7, visita a les religioses franciscanes del Dego-llador, on celebra missa i sopa amb elles.

Dia 5

Al matí, diàleg amb un sacerdot.

Dia 7

Capvespre, de 7 a 8,15, visita 5 seccions de catequesi dels Salesians.

Dia 9

Capvespre: Visita dues seccions de catequesi, de la parròquia de St. Esteve. A les 7,30: administra la confirmació, en la parròquia de St. Antoni Ma. Claret.

Dia 11

Matí i capvespre, visita les classes de religió dels cursos de profes-sional, a l'Institut.

Dia 14

Matí i capvespre, visita les classes de religió del Centre de Forma-ció professional de sabaters i bijuters. A les 7,30: diàleg amb un sacer-dot.

Dia 17

Al capvespre: a les 4,30, xerrada amb gent de la parròquia de St. Rafel.

Dia 18

Al capvespre: visita i reunió amb la junta de la O.A.R.

Dia 19

Al matí: reunió amb els rectors de la ciutat.

Dia 20

Fa visita a les classes de religió de la Granja Agrícola, de Maó.

Dia 21

Acaba la visita del dia anterior.

Dia 22

Dirigeix un recés a les monges clarisses.

Dia 27

Es reuneix, al capvespre, amb el clero de la catedral, de 5 a 8.

Mes de juny

Dia 2

Visita a les religioses carmelites, on dina.

Dia 4

Al matí, a les 10: reunió amb els rectors de la ciutat.

Dia 5

A les 7 del capvespre, rep un grup de confirmands del Col·legi dels Salesians.

Dia 6

Capvespre: 4,30: confirmació a St. Francesc. A les 7,30: confirmació a St. Esteve.

Dia 7

Capvespre, a les 8,30: confirmació a la Catedral.

Dia 10

Capvespre: rep els confirmands de la parròquia de St. Rafel.

Dia 11

Al matí, visita malalts de la parròquia de St. Antoni Ma. Claret i també l'Hospital.

Dia 13

Al capvespre: Confirmació a la parròquia de St. Rafel.

Dia 14

A les 6 del capvespre: confirmació a l'església de Ma. Auxiliadora.

Dia 30

Visita al Tribunal Diocesà i dialoga amb els seus components.

Mes de juliol

Dia 13

Dialoga amb un sacerdot.

Mes d'agost

Dia 1

Celebra l'eucaristia i visita l'ermita de Sa Farola.

Dia 8

Celebra l'eucaristia i visita a la capella de Los Delfines.

II.— CARTA

als feels de Ciutadella després de la Visita Pastoral

Estimats germans de Ciutadella,

Començ a escriure aquesta carta per a tots vosaltres el dia que en deim de Sant Joanet, passades ja les tradicionals i tan viscudes festes de Sant Joan. Encara se sent per l'espai ciutadellenc el ressò des fabiol i des tambor. I més endins de cada u encara canta la música del Jaleo.

Però, ja ara vos escric aquestes retxes d'una manera particular, per dir-vos qualque cosa sobre la Visita Pastoral que acab de fer a les parròquies de la nostra Ciutat. Ha estat una Visita Pastoral allargassada i discreta. Ja fa estona que vaig començar-la —era per l'octubre d'an-tany— i m'ha durat fins ara, amb les pauses i trencades que hi he hagut de fer, per poder atendre altres feines del bisbat i de fora.

Aquesta Visita m'ha servit per posar-me més en comunicació amb moltíssims de vosaltres i per fer-me més càrrec de la feina que es va fent i com es va fent, en tantes de les facetes que comporta la nostra vida cristiana.

Vos he de dir que he disfrutat i estic content dels contactes i visites que he tengut i he fet a tantes i tantes de famílies, no solament dels malalts, que he visitat en gran nombre, sinó també d'altres a qui vaig anar a veure, aquí a la Ciutat i en molts de llocs del terme. I no és necessari que vos digui que m'he vist i he rallat també amb els dirigents d'associacions, de la catequesi, dels centres escolars, etc., començant pels sacerdots que fan feina a Ciutadella, amb els quals he rallat, un a un, en diàleg íntim i sincer.

Tot açò, que en una altra banda específic punt per punt, m'ha ajudat a conèixer-vos i comprendre-vos i estimar-vos més i, supòs, que a vosaltres vos haurà ocorregut el mateix.

Ara, acabada la Visita Pastoral, he de donar-vos les gràcies per totes les atencions que heu tengut amb el vostre bisbe. D'una manera especial les vull fer constar per a tants de fillets i filletes, al.lots i al.lotes que he visitat i ens hem fet amics, en els col.legis i en les catequesis de tota la ciutat.

Dit açò, també vull escriure-vos qualche consell, norma o sentiment meus en aquesta carta oberta a tots vosaltres. Per fer-ho, vull emprar unes paraules de l'apòstol sant Pau, per què em servesquin de tema i ens encoratjin a tots a continuar amb molt d'ànim la vivència de la nostra religió i sobretot l'esperança de la qual hem de donar testimoni a tots els germans.

Sant Pau, en la seva carta als romans, entre altres coses, els deia: "Que Déu, qui vos encoratja i vos conforta, vos concedesqui també d'estar d'acord en Jesucrist, perquè, ben avinguts de cor i de llavis, gloriifiqueu Déu el Pare de Jesucrist, nostre Senyor. Per açò, acceptau-vos els uns als altres com Crist vos ha acceptat, donant així glòria a Déu" (Rom. 15,5-7).

Que Déu, qui vos encoratja i vos conforta...

La meva primera paraula, estimats cristians de Ciutadella, ha d'ésser una paraula d'encoratjament i de consol. Per dir-vos on els trobareu. Només en Déu. Moltes vegades, potser, només en el silenci de Déu.

Avui el necessitam els cristians aquest encoratjament. Esteim vivint dies de desencís. De cansament. Pels problemes interns i externs de la nostra Església. Perquè molts troben a faltar aquella seguretat i aquella unitat que, sembla, vivia la nostra Església en temps passats i que era el que donava i duia pau i tranquil.litat a les nostres comunitats. I molts encara enyoren açò. Més. Es va perdent confiança en l'Església i en els seus dirigents. I de tot açò, se'n ressent la nostra vida cristiana.

Jo que som el vostre bisbe, i, per tant, l'animador de la comunitat de Menorca, vos he de dir que no vos desanimeu ni vos descoratgeu. Un atracament a Déu, qui és l'únic en el qual podem posar la nostra confiança darrera i també la nostra esperança fonamental, és essencial avui i ara. Atraqueu-vos, idò, a Déu. Sobretot amb l'oració, amb la diària pregària de bons feels. Si la nostra fe ens fa dir Pare a aquest Déu qui tant ens estima, és ver que necessitam aquest contacte diari, aquest dià-

leg amb Ell, de la nostra oració. Altres vegades ja vos he inculcat i urgít tot açò. Però mai no és de més el repetir-ho. Llavors amb el salmista podreu dir: "He demanat al Senyor que em guiàs; Ell m'ha escoltat, res no m'espanta". "Feliç l'home que té posada en el Senyor la seva confiança i no cerca l'ajut dels idòlatres que es refien d'esperances enganyoses".

Una part ben important d'aquest punt és la pregària que hem de fer per les vocacions sacerdotals i religioses. Cada mes, el primer dijous, feim aquesta oració al Seminari. Convindria activar-la i estendre-la. Més ara que tenim ja un pla d'acció diocesà que desig que la Delegació corresponent posi en marxa. I més encara, quan ens manquen tantes vocacions de joves que, tal com diu l'oració del missal per les vocacions sacerdotals, "siguin molts els qui acceptin la vocació de servir Déu en els germans". Els trobarem? Jo no sé si vos preocupa prou aquest problema. Les estadístiques de la nostra diòcesi no són massa optimistes. Dintre de pocs anys ens mancaran sacerdots joves que conectin més directament i afectivament amb la joventut que anirà pujant. I uns sacerdots —siguin de la casta que siguin— que presidesquin les nostres comunitats sempre els necessitarà la nostra Església.

Finalment, en aquest punt, voldria insistir als pares i mares en el sentit d'urgir-los a preocupar-se dels seus fillets en aquest aspecte de l'oració. I no solament mostrant-los aquelles primeres oracions del cristià, sinó també de donar-los bon exemple amb l'oració familiar que no haurien de deixar cap dia de fer-la.

... vos condueuqui també d'estar d'acord en Jesucrist.

Aquest encoratjament, que ens donarà la força del Senyor, ha de conduir-nos i dur-nos a una feina eficaç i ben feta. I ho serà si esteim tots d'acord en Jesucrist.

Jesucrist, per mitjà del seu Esperit, és el gran conductor de la seva Església. Ell n'es el Cap, l'únic. Els seus representants no podem fer altra cosa que conduir-la segons l'esperit del seu Evangeli, segons la Paraula de Déu. Per així estar d'acord amb Jesucrist i en Jesucrist.

Si Ell, Jesucrist, és el conductor, també n'és el camí. Moltes de vegades he emprat aquest símil del camí en les meves converses amb vosaltres. I el modernitzava dient que la nostra comunitat diocesana havia de seguir les línies i caminar per una autopista, prou ampla, on tots capiguéssim i de la qual ningú es desviàs. No podem anar per carreteres pa-

ral.leles, si volem estar d'acord en Jesucrist. Un únic camí, una única i ampla autopista que ens mena a l'avinença i a la unitat de la nostra fe.

Estar d'acord en Jesucrist és fer feina conjuntament pel seu Regne. L'Església, tal com diu el Concili Vaticà II en la *Lumen Gentium*, "rep la missió de proclamar el Regne de Crist i de Déu i d'establir-lo en tots els pobles, i és el començament i el germen d'aquest Regne aquí a la terra". (núm. 5).

I ara hem de considerar, estimats cristians de Ciutadella, quina és la feina conjunta que hem de fer. No trobau que massa de vegades no esteim d'acord? Potser, que cadascú va pel seu "camí"? O que qualcú s'està desviant o s'ha parat? El moment actual es àlgid i important. Ens urgeix una visió clarivalent per sobre cap on anam.

Jo vos anim i vos ajut a entreveure-la, aquesta visió, aquest camí. Vos la vull donar, segons la meua capacitat i el meu captament, des de la debilitat i de la inseguretat del risc que sempre ha de córrer l'Església en aquest món. I vos la vull donar, aquesta visió, aquest camí que tots junts hem de seguir, amb lliberalitat i amplitud, però també amb tota corresponsabilitat i exigència.

Perquè açò que duim entre mans no és un joc d'al.lots. Que no ens passi (no ho voldria ni pens que pugui arribar) com en la paràbola de Jesús que ens expliquen els evangelis: "A qui compararé els homes d'aquesta generació, a qui són semblants? Són semblants a aquells al.lots que, asseguts a la plaça, criden els uns als altres: Vos hem fet sonar el fabiol i no heu ballat; hem cantat complantes i no heu plorat". No sabien posar-se d'acord. I llavors les crítiques eren molt dures. Llegiu-les a Sant Lluç, 7, 34-35.

Perquè, ben avinguts de cor i de llavis, glorifiqueu Déu el Pare de Jesucrist, Nostre Senyor.

Ens manca massa vegades una corresponsabilitat ben entesa. I També una exigència personal i col·lectiva en l'expressió de la nostra fe, de la nostra esperança i del nostre amor.

Hem de començar per estar ben avinguts de cor i de llavis. La responsabilitat de cada u s'ha de fonamentar en l'amor i la comprensió. I l'hem de manifestar en les nostres actituds i en el nostre treball pastoral. Aquesta base hi ha de ser, si volem fer feina de debò. Perquè en la construcció de la nostra Església, que camina cap al Regne, podem ni hem de fer tots la mateixa tasca. Déu dóna els seus dons, els seus carismes, com vol i a qui vol. I els dóna pel servei i en benefici de tota la comunitat.

Per tant, hi ha un doble vessant en la nostra corresponsabilitat eclesial. Una és veure i discernir quin és el meu do. Que vol dir, el meu lloc, la meva feina, el meu apostolat, perquè sàpiga emprar tot açò en bé dels altres i ho posi a la seva disposició.

L'altre vessant és sobre fer el discerniment i veure els dons i carismes (és a dir, el lloc, la posició, la feina) dels altres, per estar atent, ajudar i aprofitar-ho en bé propi i de tota la comunitat.

Aquest primer pas previ ens mena després a l'acció. No podem fer el fals. La nostra actuació dins el Poble de Déu serà vàlida si sabem ocupar el nostre lloc i ens dedicam tot d'una a la nostra feina de cristians convençuts i responsables, glorificant així el Pare nostre del Cel. Unirem esforços i ajudarem els altres.

Corresponsabilitat, idò, vol dir anar formant comunitat de poble de Déu, una comunitat que hem d'anar fent cada dia, que no tindrem mai acabada del tot, que sempre tindrà les seves imperfeccions, que comportarà dificultats i, potser, tensions, però que anirà forjant la nostra Església, una i vària, evangelitzadora i evangelitzada.

Tot açò ens mena a tots i a cada u de nosaltres a una exigència pràctica en el nostre treball. Vull dir que ens és necessari un esforç de conjunt, ja que l'Evangelí ens és un compromís que no podem esquivar, i ens hem d'entémer que no solament és un compromís, una exigència individual, sinó col·lectiva, de tots els qui formam el Poble de Déu. No insistirem mai prou en açò. Si puc dir que hi ha molts bons cristians que estan fent una labor eficaç en la pastoral on estan inscrits, he de remarcar que ens manca més conjunció, més ànim d'uns a altres, per unir forces i esforços i fer una feina també més conjuntada i animada.

En el moment en què vivim, hem de ser molt exigents amb nosaltres mateixos, per no disgregar-nos i fer feina cadascú per ell, sense connectar amb els altres. El treball exigent d'avui és un treball d'integració. Que no vol dir uniformitat, sinó comunitat.

Finalment, voldria animar a tots. Els catequistes, qui en tan gran nombre estan immersos en aquesta tasca d'educació de la fe. Als joves, que en el Secretariat Cristià, en l'Escoltisme i en tants d'altres grups i clubs s'esforcen per aconseguir de cada vegada més una vivència vertaderament cristiana i actual. I a tots aquells que en una missió més callada i oculta estan cada dia i de mica en mica edificant el Regne de Déu. Pens ara en l'evangelització i l'apostolat que hauríem de fer i que potser tenim massa oblidat, en el camp dels jubilats, dels immigrants, dels qui podem dir pobres de Jesucrist i dels quals potser no en feim massa cas.

Per açò, acceptau-vos els uns als altres, com Crist vos ha acceptat, donant glòria a Déu.

Me pens que en qualque ocasió de la meua Visita Pastoral, en les meves predicacions, vos he citat unes paraules del bisbe Sant Ireneu. És aquesta expressió: "La glòria de Déu és l'home vivent i la vida de l'home és la visió de Déu".

Déu Pare, per Jesucrist, ens ha acceptat a la seva visió, és a dir, a la benaventurança eterna, que tots esperam. En correspondència, tenim nosaltres l'obligació, com a criatures seves, i més com a fills seus, de retre homenatge, la glòria de Déu, per la qual hem de fer feina. I donar glòria a Déu, a qui adoram i reverenciam, és també i sobretot pensar, i acceptar i estimar l'home. "Per açò, diu Sant Pau, acceptau-vos els uns als altres, donant glòria a Déu".

Aquesta és la nostra identitat de cristians. I no la podem perdre si no volem ser marginats per aquest món nou i dispers que ens ha tocat de viure. Hem de refermar les nostres actituds i la nostra identitat cristianes. I avui, estimats germans de Ciutadella, més que mai ho hem de fer perquè sembla que massa de vegades esteim empagueïts de dir-nos i de mostrar-nos cristians, i feim el joc a postures que no tenen res de cristianes.

Si açò és així, no obstant, també hem de comprendre el món actual. Conservar la nostra identitat no vol dir renyir i menystenir els nous valors i estils de vida de l'home modern. Adoptar i adaptar-se al món actual no significa una claudicació, sinó un sebre dir i donar més exactament la Paraula de vida que Jesús ens va dur.

Aquesta és la nostra missió. Ens hem d'unir, idò, i hem d'integrar-nos en una corresponsabilitat i una exigència cristiana, de cada vegada més noves i més al dia. Ens hem de fer servidors dels homes, per servir Déu. I ho aconseguirem, dintre de les nostres possibilitats, si ens exigim i feim una tasca comuna, sense divisions ni escissions. Hem de servir els altres per viure d'una manera digna la nostra vocació, el nostre Evangel·li, Jesús, Déu, el nostre Pare. La gràcia de Déu ens ha estat donada perquè salvats com esteim, serviguem els altres i proclamem ben fort i ben alt que Jesucrist és el Salvador, aquell únic en qui hem de posar la nostra esperança.

COMIAT

Acab aquesta carta ja massa llarga. Vos l'he dictada amb tot el cor i amb l'esperança que pugui aprofitar-vos a tots, tal com és el meu

desig. Voldria també que vos omplís d'alegria i de moltes ganes de fer feina. I que vos animàs a prosseguir decididament en el camí de cada dia. Açò, és molt important. En aquest temps de transició, que esteim vivint a la nostra Església, moment de desànims i de pensar que massa cosa va malament, tenim el perill d'una doble temptació: de deixar-ho tot i dir: "ja s'arranjaran, jo no jug"; o d'instal.larse en un anar fent despreocupat i descomprometedor, sense mals de cap ni problemes.

No és temps d'acò, ara. Sinó d'aquella feina constant i diària, dura i, potser, amagada, que sembla que no dóna fruit. Som a un hivern

No és temps d'açò, ara. Sinó d'aquella feina constant i diària, dura i, potser, amagada, que sembla que no dóna fruit. Som a un hivern, n'estic convençut, que ens augura una primavera fecunda i esplendorosa que ens donarà una fruitada abundant. Certament, si sabem aprofundir i plantar en la nova generació que puja totes aquelles llavors de vida que va fecundar la sang de Nostre Senyor Jesucrist.

La carta s'acaba. Però no els contactes i les relacions que anirem tenint, i que convé sovintejar. Ja sabeu que cal bisbe és sempre obert per a tothom.

A vosaltres, estimats sacerdots, meitat de la meva ànima, per l'amistat i l'amor que ens uneix, vos prec i vos urgesc, cadascú segons el lloc que ocupa, una entrega total en el servei de les nostres comunitats. Acceptau-vos i ajudau-vos per fer més viva i operant la vostra presència en mig del nostre poble.

I a vosaltres, tots els altres feels de Ciutadella, acolliu les meves paraules que vos acab d'escriure pel vostre bé, i, segons les vostres possibilitats, ajudau-nos en els diversos ministeris i serveis, perquè

"Déu qui vos encoratja i vos conforta, vos concedesqui també d'estar d'acord en Jesucrist, perquè, ben avinguts de cor i de llavis, gloriifiqueu Déu, el Pare de Jesucrist, nostre Senyor. Per açò, acceptau-vos els uns als altres, com Crist vos ha acceptat, donant glòria a Déu".

Amb la meva benedicció, bolcada amb l'oració que cada dia dic per a tots vosaltres.

Ciutadella, juny-agost de 1981

† Antoni, bisbe

FINAL

En la llargada de totes aquestes cartes i activitats de la meva primera Visita Pastoral, vos he marcat i mostrat molts dels objectius que senyalen unes línies pastorals pels anys vinents. En una síntesi apretada, es podrien concretar d'aquesta manera:

“Amb plena corresponsabilitat, hem d'anar fent de la nostra Església local, una comunitat compacta i conjuntada, amb els serveis i ministeris adients al nostre temps pluralista, per manifestar a tothom la nostra identitat cristiana en aquest món on ara vivim i perquè sapiguem transmetre la Bona Notícia, i acollir els nous valors i estils de vida del món contemporani, a qui puguem dir i dur Jesucrist, el Salvador, Camí de Déu, el nostre Pare qui tant ens estima”.

La pregària i el treball pastoral de cada dia seran la força que ens donarà coratge per dur-ho a terme. Amb la gràcia del Senyor, qui és qui fa créixer. “Per açò, ni el qui planta no és res, ni el qui rega, sinó el qui fa créixer, Déu”. (1C, 3,7).

Butlletí oficial
del Bisbat

Num. 9 - AGOST - 1981

desig. Valdria també que vos ondríeu de moltes ganes de fer
fina. I que vos animeu a prosseguir decididament en el camí de cada
un dels vostres ministèris i serveis, perquè el treball pastoral de cada dia
sigui una entrega total en el servei de les nostres comunitats.
Acceptau-vos i ajudau-vos per fer més viva i operant la vostra presència
enmig del nostre poble.

A vosaltres, estimats sacerdots, meitat de la meua anima, per l'amor
i l'amor que ens unim, vos prec i vos urgesc, cadascú segons el
lloc que ocupa en el treball pastoral de cada dia, que el treball pastoral
sigui una entrega total en el servei de les nostres comunitats.
Acceptau-vos i ajudau-vos per fer més viva i operant la vostra presència
enmig del nostre poble.

A vosaltres, estimats sacerdots, meitat de la meua anima, per l'amor
i l'amor que ens unim, vos prec i vos urgesc, cadascú segons el
lloc que ocupa en el treball pastoral de cada dia, que el treball pastoral
sigui una entrega total en el servei de les nostres comunitats.
Acceptau-vos i ajudau-vos per fer més viva i operant la vostra presència
enmig del nostre poble.

Ciutadella, juny-agost de 1981

† Antoni, bisbe